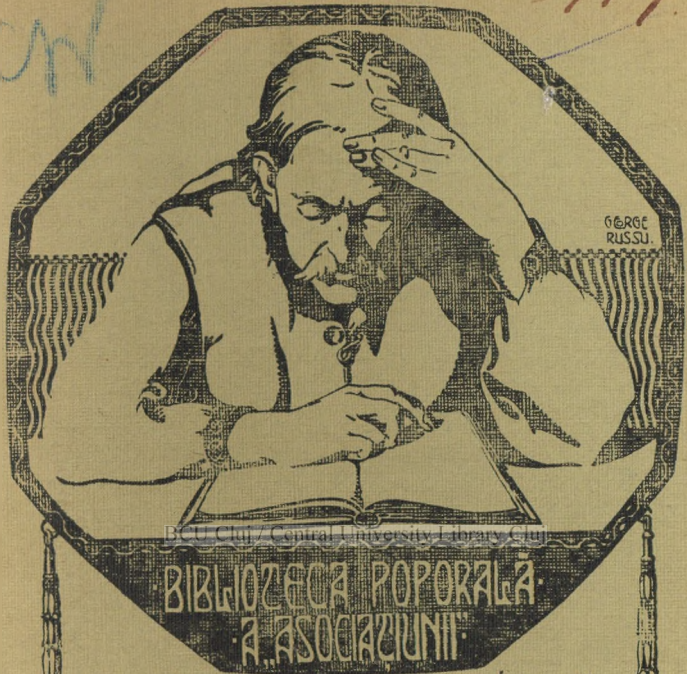

133502

144

ent

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOTECA POPORALĂ
A ASOCIAȚIUNII

An. IV.

Nr. 42.

ANTON PANN.

POVEȘTEA VORBII.

CULEGERE DE PROVERBE.

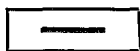
— CARTEA I. —

— SIBIIU, NOEMVRIE, 1914. —

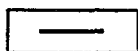
Apare la sfârșitul fiecărei luni. ● Abonamentul pe un an: 2 Cor.

Prețul 80 bani.

Biblioteca Poporală a Asociațiunii

:: apare odată pe lună ::
sub îngrijirea administr.

NICOLAE IOSIF,
red. resp. interimal.

In lunile de vară, Iulie și August «Biblioteca poporală a Asociațiunii» nu apare. In locul acestor broșuri membrii ajutători ai «Asociațiunii», primesc, în luna lui Decembrie,

==== Calendarul Asociațiunii. ====

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Membrii ajutători ai «Asociațiunii» primesc, așadar, zece broșuri și un Calendar în fiecare an.

Membru ajutător al «Asociațiunii» se face acela, care plătește înainte, la începutul fiecărui an, o taxă de cel puțin 2 cor.

Taxa de membru ajutător se plătește la *agenta* *tura* «Asociațiunii» din sat sau de-adreptul la «Biroul Asociațiunii» în Sibiu (ungurește: Nagyszeben), Strada Șaguna Nr. 6, sau la despărțământul «Asociațiunii».

650 000

BIBLIOTECA POPORALĂ A ASOCIAȚIUNII.

ANTON PANN.

POVESTEA VORBII.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
CULEGERE DE PROVERBE.

De prin lume adunate
Și iarăși la lume date.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201504499

SIBIIU.

„Editura Asociației”.

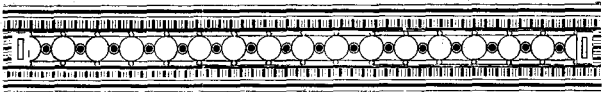
1914.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

133502

Tiparul tipografiei arhidiecezane, Sibiu.

Anton Pann s'a născut la 1794 în Bulgaria, în satul Slivin, din tată român de origine. El fugi din Rusia, unde fusese dus ca rob împreună cu toată familia și unde nu putea suferi asprimea din miliție — căci fusese înrolat în armată ca muzicant — și veni în România. La București își câștigă hrana cu cunoștințele sale muzicale cântând prin biserici și dând lecții de muzică. În urmă agonisindu-și câteva parale, cumpără o tipografie în care văzură lumina toate operele sale al căror număr se urcă la vreo douăzeci și șapte și dintre cari unele au două și trei volume. Cele mai însemnate sunt: *Cântece de stea*, *Poezii sau cântece de lume*, *Fabule și istorioare*, *Călătoria lui Moș Alb*, *Povestea vorbii*, *Spitalul Amourului*, *Înțeleptul Archir și nepotul său Anadam*, *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoge*.

Anton Pann a murit la 3 Noemvrie 1854 de tifos și e înmormântat în curtea bisericii Lucaci

din București. El a lăsat să i-se scrie pe mormânt următoarele versuri :

Aici s'a mutat cu jale
în cel mai din urmă an
cel ce în cărțile sale
se subscrie *Anton Pann*.
Acum mâna-i încetează
ce la scris mereu ședeà:
nopti întregi nu mai lucrează,
la lumină cărți să dea.
Implinindu-și datoria
și talentul ne'ngropând
și-a făcut călătoria
dând altor în lume rând.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Despre cusururi sau urâciuni.

Aideți să vorbim de geabă
Că tot n'avem nici o treabă. — Fiindcă
Gura nu cere chirie,
Poate vorbi orice fie. — De multeori însă
Vorba, din vorbă în vorbă,
Au ajuns și la cociorbă (vătrai de lemn.)
Și-atunci vine Proverbul,
Vorba pe unde a eșit
Mai bine să fi tușit. — De aceia
Când vei să vorbești, la gură
Să aibi lăcat și măsură. — Adică:
Vezi bârna din ochiul tău
Și nu vorbi p'altu de rău. — Spre pildă:
Când vei vorbi de mucos
Nici tu să fii urduros.
Că nu e mai urât când cineva
Face pe frumos, că e ponevos,
Și pe cel urât că e aurit. — Altul iar
Trânțește cuvântul tronc,
Ca cloșca când face clonc.
Și se pomenește vorbind,
Frumoasă noră dobândiși
Dar se uită cam pieziși. — Și că,
După ce e neagră, o cheamă și Neagă:

După ce e mută, apoi e și slută. — Sau,
 Urât meșter a croit-o,
 Rău ciocan a ciocănit-o. — Sau,
 Bun ciocan te a ciocănit.
 Că frumos te-a potrivit. — Și
 Urât tată a avut,
 Să-i semene la făcut. — Sau
 Fă-mă tată ca să-ți seamăn,
 Ca frate cu frate geamăn. Dar însă
 A semănat castraveți
 Și au răsărit scâeți. — Sau că,
 Tata aveà armăsar,
 Dar el a eșit măgar. — Și așa,
 Cu vorbe îmbolditoare
 Il atinge unde-l doare. — De aceia nici odată,
 Chelului despre chelie .
 Să nu-i spui vr'o istorie. — Și
 Cu pleșuvul când vorbești
 Tigvă să nu pomeneshi. — Și nici,
 Să nu râzi de măgar cumva,
 Că poate-l încaleci cândva. — Totdeauna,
 Gura care e 'mpuțită,
 Altui e nesuferită. — Și în scurt,
 Noi râdem de unul, doi,
 Și patruzeci râd de noi. — Pentrucă
 Nu este răsursă să n'aibă cusur.

Povestea vorbii.

Primăvara 'ntâia oară rozele când înfloresc
 C'un fir merse la'mpăratul grădinaru 'mpărătesc,
 Care cu plăcere multă 'n mâna sa cum l-a luat
 Tot d'odată fără veste la un deget l-a 'nșepat,
 Și întâia sa plăcere ce asupră-i o aveà
 I-s'a 'ntors în supărare, cu acel gust n'o priveà;

Cum și cătră grădinarul zise: Iată un cusur
 Care n'ar fi cu cuviință ca să-l aibă un răsur;
 Tu cam te pricepi la multe măestrii grădinărești,
 Și astă roză ghimpi să n'aibă n'ai putea s'o altoiești?

— Ba, să poate împărate, grădinarul a răspuns.
 Și grădinăria are câte un secret ascuns.

— Nu știu, împăratul zise, asta este treaba ta,
 Fă-l ca să-i lipsească ghimpii și un dar vei căpăta.
 Grădinarul dar se duse, puse îndată altoi,
 Să se prinză și să crească îndestul se nevoi.

În sfârșit el cu secretu-i a văzut c'a izbutit
 Și mergând la împăratul duce un fir înflorit,
 Care în mâna sa luându-l foarte bine i-a părut,
 C'a putut să-l altoiască, după cum a fost cerut,
 Dar la nas când îl duse zice cătră grădinar:

— Ce fel? Acum văz că n'are cel mai mic miros
 [măcar?

Grădinarul îi răspunse: — Împărate să trăești,
 Orice lucru firea-și schimbă când vei stă să-l altoești
 Și nimic iar nu se poate ca să n'aibă vr'un cusur,
 Arbori, plante, flori și oameni, astfel și acest răsur,
 Care ori ca întâiu să înghimpe și să fie cu miros,
 Ori nici un miros să n'aibă și să fie neghimpos.

Fiecare poartă câte un răvaș în spate.

Pe al altuia îl vede și pe al său nu-l vede.

Fiecare să ține mai cuminte decât altul.

Fiecăruia i-se pare că copilul său e mai frumos,
 [d'ar fi cât de uricios. — Și

Ce e frumos poartă și ponos.

Fiecare trage spuza pe turta lui.

Lesne a judecă pe altul. — Că

Nu te pricepi să împarți un pai la doi boi. — Și

Cu ce dascăl locuiește

Așa carte alcătuiește. — Așa e lumea asta:

Râde om de om și dracu de toți.

Dracul râde de porumbe negre și pe el nu
[se vede.

Gura lumii numai pământul o astupă.
Fiecare se leagă unde îl doare.

Povestea vorbii.

Spun c'a fost odată un crai oarecare,
Ce avea din fire un nas foarte mare; }
El își vedeà bine cusurul ce are
Dar tot credeà cumcã poate i-se pare.
Supușii și alții, pe cari întrebuse,
Cã îi șade bine îl încredințase.
Căci cine îndrăznește la unul mai mare
Să-i spuie pe față cusurul ce-l are?
Tot pe acea vreme și 'n acea cetate
Erà și-o cocoană gheboasă în spate,
Ce o amăgise lingăii să crează Cluj
Că ea e în lume cea mai dintâiu rază,
Cu poezii, versuri o încoronase
Și a se țineà zână o înfumurase.
Aceasta se duse la craiul odată
Cu alt oarecine având judecată
Și văzând că craiul hatâr ei nu-i face
Să vorbească 'n parte-i după cum îi place,
Prerupând cuvântul zice cu mirare:
— Va-a-ai de mine ce mai nas ai mare!
Pe craiul cu astă vorbă îl împunse,
Dar deocamdată nimic nu răspunse.
Ea însă părându-i că nu auzise
Intre alte vorbe iară îi mai zise.
Craiul și aceasta o înghiți cu noduri
Ea nu încetă însă de a-i da iar bolduri,
Și mai zise iarăși: — Ce ciudat îmi pare!
N'am mai văzut încă astfel de nas mare.

Se înăsprî Craiul și zise: — Coccoană!
 Știi că ești cu totul ciudată persoană!
 Ce îmi tot spui mie că-mi e nasul mare.
 Și nu-ți vezi de cocoșa ce-o porți în spinare?
 Cusurul cel mare nu ți-l simți din spate
 Și judeci pe-al altuia, e! ți-e greutate.
 Plecând ea să meargă și eșind în tindă,
 Zice craiul iară, privind în oglindă:
 Nu a fost minciună ce a zis neștine
 Că greu se cunoaște cineva pe sine!

Despre pedanți sau copilăroși.

Pomul se cunoaște din roadă
 Și omul din mintea neroadă. — Că el,
 Nici în cap ce nu-ți pocnește
 A vorbii se pomeneste. — Și trânteste vorba,
 Hodoronc, tronc ca o roata
 Dela o moară stricată. — Și
 Tot înșiră la gogoși
 Spuind despre moși păroși. — Și
 Vorbește neisprăvite,
 La înșirate mărgărite. — Adică:
 Să ni se arate va
 Că ar fi știind ceva. — Dar se cunoaște
 Omul prost din vorbuliță
 Și nuca din ușurință. — Pentrucă,
 Judecata-i e oloagă
 Că-i lipsește 'n cap o doagă.
 Om în trup destul de mare
 Și minte de copil are.
 Și vorbe — îndrăge
 Par'că tot la țată sugă.
 Știe ca calul prost
 Să ia hamul de rost.

E bătut la cap

Tocmai ca un Țap.

Știe sfătuiri să dea

Cât știe și baba mea.

Ar vrea să facă și el

Dar nu știe în ce fel.

Și el roști de să plăti. — Povestea ăluia :

Zile înșirate, fire încurcate,

Pânză rău țesută, și vreme pierdută.

S'o lovì, nu s'o lovì,

Na-ți-o frântă că ți-am dres-o.

Unde chiorește și unde lovește.

Cel copilăros totdeauna

Gândește în mintea-i adâncă,

Numai el pâne mănâncă,

Și alții mănâncă paie.

Ca vitele din copai. — Dar însă

Vorba în colțuri și rotundă

Fără cercuri se îfundă.

Povestea vorbii.

Doi precupeți tineri se întovărășiră

Și după negoțu-și prin țară eșiră.

Colindând prin sate în lungă lor cale

Odată înserară la un sat pe-o vale

Și să mâie noaptea au tras împreună

La o casă care le-au părut mai bună :

Unde 'n bătătură le eși 'nainte

Un bătrân de treabă și foarte de cinste.

Li primì bine, îi băgă în casă,

Și ei îi cerură întâiu și întâiu masă.

Zicându-i: Tătuță! suntem flămânzi tare,

Fă bine 'ngrijește de ceva mâncare.

Bătrânul le zise: — Ședeți, fiți în pace,

Că despre mâncare om face ce-om face.
 Până când dar masa moșul să le puie,
 De vreo veste nouă întreabă să-i spuie.
 Vorbind una alta cu toți împreună,
 Ca și unii alții cândva când s'adună.
 Eșind din ei unul afară la treabă
 Moșul gășind vreme pe celalalt întreabă,
 Zicându-i: — Jupâne! voi frați sunteți poate
 Că vă văz bine sămănând la toate?
 Tovarășu-i zise, cu scârba într'ânsul:
 — Aș! n'ași mai vrea frate să am și ca dânsul,
 Că atât doar are, chip și trup ca omul,
 Dar poți să-i dai paie ca și la tot boul.
 Vorbind ei sosește cel eșit afară
 Și îndată vorba între ei schimbară.
 Puțin dacă trece și acestlalt ese,
 Moșul iarăși care curios fusese,
 Asemeni și acestui face întrebare:
 — Jupâne! zicându-i, frați sunteți îmi pare,
 Că semnați, uite, la chip cu întregime,
 Potrivți întocmai și la înălțime.
 Și acest iar răspunse: — Ai greșală, tată,
 Să-mi fie el frate n'ași vrea niciodată;
 Că e măgar mare, care nu mai simte,
 Să-i pui să mănânce tărâțe nainte.
 Auzind bătrânul aceste cuvinte,
 Cătră unul altul ne dându-și ei cinste,
 Se scoală îndată caută o copaie,
 Merge și o umple până sus cu paie,
 Mai ia încă una, se duse cu dânsa,
 Apucă și puse tărâțe într'ânsa,
 Și cu amândouă întrând el în casă
 Le puse înainte pe pat fără masă.
 Ei văzând aceasta îl întreb deodată:
 — De ce ne pui asta înainte, tată?

— Poftiți, el răspunse, că vă dau eu încă,
 Boul și măgariul de astea mănâncă.
 Iar ei începură în ochi să se privească
 Și unul de altul fața să-și roșească.
 Bătrânul atuncea gura-și întremează,
 Și învățătura astfel își urmează
 Zicând: — Copii tineri! Rău să nu vă pară,
 De această glumă ce-o fac astă-seară,
 Că cât are omul în lume vieță,
 Tot mereu învață și nu se învață,
 Și voi de aceasta aveți trebuință,
 Numai de a-ți lua-o cu bunăvoință.
 Deși nu-s atâta înțelept, cu minte,
 Dar tot pot a zice două, trei cuvinte.
 De sunteți tovarăși ori frați, eu n'am treabă,
 Cum vreți puteți zice la cine întreabă,
 Decât, zic, e bine ca omul vreodată
 Pe alt să nu defaimă, să-i puie vreo pată,
 Și mai mult pe acela care-l însoțește
 Sau altfel cu dânsu împreună trăiește.
 Că cine-i de treabă cu prost nu se adună,
 Cinstea cu ocara nu pot fi împreună;
 Cine își defaimă contovărășia
 Iși arată înșiși necuvioșia.
 Că fieștecare cu cine se 'nsoțește
 Ca el prin urmare lumea-l prețuiește.
 A umblă pe sine mai bun să se facă,
 Defăimând pe altul, nu poate să placă,
 Că e o zicală mai de toți vorbită:
 Omul la om trage și vita la vită,
 Atunci luând moșul copăile date
 Le puse 'nainte pâne și bucate,
 Și îi cinsti bine după cuviință,
 Făcându-i el astfel greșala să-și simță.
 Cari cât trăiră tot îl pomeniră
 Și aceasta înșiși ei o povestiră.

Despre vorbire.

Imbucătură mare să înghiți
 Și vorba mare să nu zici. — Deși
 Imbucătura cea mare
 Se înghite cu 'necare. — Căci
 Vorbele celor mari sunt ca smochinele de dulci,
 Iar vorbele celor mici sunt ca niște nuci.

Zice un înțelept:

Sau taci, sau zi ceva mai bun decât tăcerea! — Și
 Dacă vrei să trăiești liniștit, să nu vezi, să nu
 [auzi, să taci.

Vorba 'și are și ea vremea ei
 Iar nu să o trântești când vrei.

După proverbul turcesc:

Sioileesem sioz olur, zioilemeesem dert o lur,
 De voiu zice vorbă să face, de nu voiu zice
 [venin să face. — Și cum zice Românul:

Limba care este lungă
 Dar la coadă-și tot n'ajungă. — Și iarăși:
 Sarea-i bună la fiertură,
 Inșă nu peste măsură. — Că
 Unde este vorbă multă,
 Acolo e treabă scurtă (puțină). — Totdeauna
 Cine are limbuția
 E mai rea decât beția, — Unul ca acela
 Par'că se pune la cioarbă
 Una într'alta tot să soarbă,
 Astfel nu-ți dă pas de vorbă.
 Până-și găsește să-i zică,
 Stăi că nu-ți e gura chioară,
 Ține rândul ca la moară.
 Aici la râșniță nu e
 Care, când o vrea să puie.
 N'are cine să-l asculte. — Limbutul

Și el spune îndrugă multe. — Și
 Silă de vorbă îmi face,
 Tot să troncănească-i place. — Par'că
 A mâncat picioare de găină
 Și-l tot râcăe la inimă. — De aceia
 Săracul n'are nici haină,
 Nici la inimă vreo taină. — Totdeauna
 Vorbele cele ferite
 În piață și în moară îs vorbite.

Povestea ăluia.

Într'un oraș oarecare
 Ca Bucureștiul de mare.
 Unde lumea 'n piață ese
 Și încoaci încolo să țese
 Printre cei ce vând produse
 Și fel de feluri de fructe,
 Unde răsună haznale,
 Trântindu-se pe tablale.
 Unde unii iau, dau, număr,
 Alții încarc braț, mâni, umăr,
 Unde glasuri și rugi multe
 Nu stau să se mai asculte,
 Vorbind orice 'n gura mare
 Altul de ei habar n'are,
 Unde mulți casc, guri degeabă
 Și de sănătăți întrebă.
 Aci și eu ca lumea toată
 Într'o zi umblând prin gloată
 Și ascultând cum vorbeau unii
 Cu glasuri mari ca nebunii,
 Văzui doi inși, se 'ntâlniră
 Și cu zâmbet se opriră,
 Căciulile își luară

Și astfel se salutară:

— Bună ziua, măi ne-avere!

— Îți mulțămesc, dragă vere.

— Ce mai faci, cum îți mai pasă?

Sunt toți sănătoși p'acasă?

— Tari, mari, ne-avere ca piatră,

Mănânc cenușe pe vatră.

— Dar tu măre dragă vere

Ai de mâncare de vrere?

Cum o duci cu sărăcia?

Ce-ți mai face calicia?

— Sănătos, voinic sunt vere,

Și trăesc după putere,

De sărăcie nu-mi pasă

Că șade supt pat acasă,

A ouat și acum clocește,

D'o vrea Dumnezeu, sporește.

Și de multă datorie

Umblu beat de bucurie.

— Ba ca să zici, măi ne-avere,

Vesel ești ori am părere?

— Dar ori nu vezi? Ce pustie!

Tu o să mori în prostie.

Apoi, te uită la față

Și mă întreabă de viață.

— Ba te văz cu fața vie

Și de deochi să nu-ți fie,

Ești la piele ca curcanul

Galben de gras, ca șofranul.

Dar ce mănânci de ți-e bine,

Și ești numai os și vine?

Ce bucată îți priește?

Așa de te 'ngălbinește?

— Și asta mă întrebă încă,

Nu știi omul ce mănâncă?

— Negreșit, nici fân, nici pae,
 Nici bea apă din copae:
 Ci mămăligă cu ceapă
 Și-un căuș, două cu apă.

— Ba, ba vere, mă cam iartă,
 Că nu 'ți-e fasolea fiartă,
 Eu am mâncat, ce să chiamă,
 Un mezelic de pastramă,
 Cu un dumaticat de pâne,
 De sunt patru zile mâne
 Și uite pe loc mă dete
 La o pustie de sete,
 Nu faci tu vr'un fleac de cinste
 Ca să-mi ud măcar un dinte?

— Bucuros, cu voe bună,
 Dar în buzunar nu sună,
 Că croitorul, Ovreiul,
 Mi l-a cusut cu temeiul,
 S'au spart pân' la săptămâna
 Făr' să bag într'ânșii mâna.
 Punga care n'o am iară,
 S'a bolnăvit d'astă vară
 Și-a ajuns într'o slăbire
 De nu-și poate veni 'n fire.
 Și dintr'asta, cum să vede,
 Iți spui dreptul de m'ai crede,
 De când n'am văzut paraua
 I-am uitat cum e turaua.

— Tpiu! la dracu, pentr'o pungă
 Ținuși un ceas vorbă lungă
 Acî în mijloc de cale;
 Nu întrăm colea în vale?
 La acea ospătărie
 Unde pe părete scrie:
 «Azi bem și mâncăm bucate

Pe parele peşin date
 Şi mâne fără cârteală
 Ospătăm pe cicăleală».

Astfel, zicând, se 'nbiară
 Şi-a se ospăta întrară.
 Mă făcui şi eu cu treabă
 Şi 'ntrai după ei în grabă,
 Să văz ce-o să urmeze
 Şi cum o să se ospăteze.
 Sezând dar eu deoparte,
 Şi ascultând de departe,
 Văz ei după ce cerură
 Mâncare şi beutură
 Şi se săturară bine
 De toate, cum se cuvine,
 Au venit să-i socotească
 Ospăţul ca să-şi plătească.
 Ne-averea se scoală 'ndată Library Cluj
 Şi pe perete arată,
 Zicând: — Domnule, azi scrie
 Ca să bem pe datorie,
 Fiind că eri fuse anul
 De când trântii coleă banul
 De-ţi plătii cum se cuvine
 Şi te-ai mulţumit de mine.
 — Domnule, birtaşul zice,
 N'ai înţeles cele scrise,
 Ia mai citeşte odată
 Şi vezi zice şi-azi cu plată
 Şi iar ca eri mai la vale
 Că, mâne fără parale.
 — Jupâne, zice ne-averea,
 Zi ori cum ţi-o fi plăcerea,
 Şi sporeşte cât de multe
 Cui o vrea să te asculte,

Nu trebuià să-mi scrii mie
 Vorbe cu economie,
 Că fie care cap n'are
 C'al dumitale de mare,
 Să judece cele scrise,
 Că sunt după cum zici, zise,
 Ci pe șleau le înțelege,
 Fără să le mai deslege.
 Iacă eu unul sunt care
 N'am înțeles ce tâlc are,
 De aceea nici n'am vină.
 Dumneata ești de pricină
 De venii făr' de parale
 După scrisurile tale.
 Că-mi este urât, nu-mi vine,
 Să port parale la mine,
 Ba nici acasă în ladă
 Nu-mi plac bani să văz grămadă,
 Ca și acum bunioară
 Nu e în ea para chioară;
 Dar cântecul Dumitale
 Fiindcă cere parale,
 Și eu iar deocamdată
 Ți-oiu cântă ceva drept plată.
 — Ce spui? birtașul îi zice,
 Strigând: (cum se năcăjise)
 Să-mi cânți cântece pe plată?
 Bani, că te 'ncaier îndată;
 Eu am dat bani pe bucate,
 Nimeni nu-mi dă pe cântate
 Haide, zic, parale scoate,
 De nu, te despoi de toate.
 Ne-averea sfeclî de frică,
 Gândi, hai, îl ia de chică,
 Și 'ncepù cu binișorul

Să moaie pe negustorul,
 Zicând: — Jupâne, mă iartă,
 Aici nu încap ceartă,
 N'am plecat pe uşe-afară
 Ca să mă iei la ocară;
 Stăi, aici e învoială,
 Noi să facem o tocmeală,
 Să-ţi cânt şi dacă nu-ţi place
 Atunci fă-mi ori ce-mi vei face,
 Iar de-ţi va fi pe plăcere
 Atunci n'ai nimic a-mi cere;
 Am un cântec s'auzi numa,
 E nou făcut chiar acuma,
 Ia să încep şi ascultă
 Că nu e cu vorbă multă.
 Aşa el tuşi odată:
 Şi 'ncep să cânte 'ndată:
 «Toată vara fără treabă
 O pierdui, ca un nerod,
 Câţi umblă 'nhăitaţi de geabă
 Eu eram cu ei pe pod.
 Dacă mi se făcea foame,
 Eu la masă mă duceam,
 Dela supă pân' la poame
 Inchinam şi chef făceam.
 Câte basme firoSCOŞii
 Undevă spuneà 'n vileag.
 Şi eu ca năbădăioşii
 Alergam s'ascult cu drag.
 Dacă mi se făcea foame, etc.
 Imi plăcea la cântecele
 Să ascult, când auzeam,
 Frunză verde trei lalele,
 Alţi cântă, eu chiuiam.
 Dacă mi se făcea foame, etc.

Nu-mi veneà sã șez în casã,
 Nici de lucru sã m'apuc,
 Lumea unde stã mai deasã
 Mã grãbeam iar sã mã duc.

Dacã mi se făceà foame, etc.
 Cãțiva bani ce-aveam în ladã
 Sã-i pãstrez nu mai gândeam,
 Tot luam des din grãmadã,
 Cheltuiam, galant eram.

Carne cumpãram și poame
 Și acasã de duceam,
 Dacã mi se făceà foame
 Beam, mãncam și chef făceam.
 Vreme bunã pe cât fuse
 Eu la iarnã n'am gãndit;
 Cãnd din pungã tot se duse,
 Iacã și ea a sosit.

BCU Cluj Dacă mi se face foame Cluj
 Privesc masa când mã duc,
 Nu e supã, nu e poame,
 N'am odatã sã îmbuc,
 Es pe poduri, viu acasã,
 Vãz ca și afarã frig,
 Nu e pãne, nu e masã,
 N'am ce sã fierb, ce sã frig.
 Nevasta acum îmi strigã:
 — Bãrbate, lemne, mãlai,
 Pruncii: — Pãne, mãmãligã,
 Imi sbier toți și-mi fac alai.

* * *

Sfârșind cãntecul ne-averea,
 Intreabã sã-și dea pãrerea
 De i-a plãcut cãntecul,
 Iar de nu, sã-i schimbe felul.
 Birtașul îi zice iarã:

— Bani, bani, și curând afară,
 De cântec nu-mi pasă mie,
 Plătește-mi cu omenie,
 Iar de nu, eși cu necinste,
 Ai înțeles de cuvinte?
 Scoate colea pungulița
 Fă-o să-mi caște gurița,
 Să verse din gât dulci glasuri
 Soprani, secunde și basuri¹
 Să vezi cum mă 'mpaci cu ele,
 Iar nu cu seci cântecele.
 Ne-avere nu zăbovește
 Ia punga și o descrețește
 Binișor cu două dește
 Cântând vorbele aceste:
 — Deschide-te punguliță,
 Cască draga ta guriță,
 Răsună frumos din coarde
 Ale tale dulci acoarde
 Și scoate acele glasuri
 Soprani, secunde și basuri,
 Birtășului cum îi place
 Ca cu mine să se 'mpace.
 El încă nu isprăvise,
 Dar birtășul sărind zise:
 — Ha, vezi, ăst cântec îmi place,
 Asta pentru mine face,
 Dar nu d'ale pierde vară,
 Fir'ai cu el de ocară.
 La aste vorbe ne-averea
 Sare îndată cu verea
 Și-apucă pe ușe-afară
 Zicând: — Ne plătirăm dară.
 Este o zicală

Boul se leagă de coarne și omul de limbă.

¹ Subțiri, de mijloc și groase.

Despre vorbire iarăși.

Din vorbă în vorbă, vorbă se deschide.
 Din vorbă în vorbă, ese adevărul.
 Din vorbă se face fapta și din faptă vorba.
 Cuvântul e ca vântul: nu să ajunge nici cu ar-
 [măsarul, nici cu ogarul].
 De multe ori limba taie mai mult ca sabia.
 Limba oase n'are și oase sfărâmă. — De aceea
 Pune-ți frâu la gură și lăcat la inimă. — Căci
 Gardul are ochi și zidul urechi.
 Vorba rea se duce ca glonțul.
 Ce se naște p'întunec trebuie să se vază la
 [lumină.
 Și boul are limbă mare, dar nu poate să vor-
 bească. — De aceea
 Taci și-ți fie casa casă și masa masă.
 Glumele să-ți fie ca sarea 'n bucate. Ca să nu
 zică cineva:
 Vorbe bune dar nesărate.
 Nu e meșteșug a găti mâncare, ci e meșteșug
 [a o potrivă din sare.
 Limba îndulcește, limba amărește,
 Cu râma mică se prinde peștele mare.
 Vorba dulce mult aduce.

Povestea vorbii.

Doi călători într'o vreme merindele isprăvind
 Și lângă un sat pe-o vale cu caii lor poposind
 Zise unul: — Tu șezi, vere și mai ia seama de cai
 Că eu mă duc l'acea casă să cer o pâne încai,
 Că d'alde alte bucate cred că nici nu găsim.
 Ci cu ce vom putea astăzi, să ședem și să prânzim.
 Mergând el, vede muierea în mâni cu un făcăleț

Stând, judecându-și bărbatul cu răstiri, cu graiu
[semeț;

Iar bărbatu-i se vârîse pe sub pat de frica ei
Și se boceà cu glas mare ca pruncii cei mititei.
Călătorul de la ușă această scenă privind
Intre multa lui mirare zise muierei grăind:

— Ucigă-te crucea, drace! (și să închină mereu)
la stăi femeie, așteaptă, ce faci, pentru Dumnezeu!
Cum poți tu să-ți bați bărbatul? Oae e el, vacă, țap,
Au nu știi că el îți este dat ție să-ți fie cap?

— Tocma d'aceia ea zise, de-mi voiu bate capul eu
Cui ce-i pasă? Că pot face ce voiu vrea cu capul meu:
De-l voiu lovî de perete, ori de vreun bolovan
La aceasta n'are treabă să mă judece Nan, Bran;
Dar tu ce cauți aicea, ia cară-te din ăst loc,
C'apoi încarc făcălețul în spinarea ta pe loc.

— Am venit, el îi răspunse, ca să te rog de ceva
Să ne dai turtă ori pâne, de vei fi având cumva,
Că am isprăvit merindea ce o aveam pentru drum,
Nici ață n'am tras prin gură de aseară pân'acum.

— Piei d'aci, zise muierea; dacă ai fost cerșitor,
Ce-ai venit la casa mea să te faci judecător?
Și cu zicerea aceasta asupră-i se repezi:

Ca să-l facă mai cu poftă în acea zi a prânzi,
Care de nu fugeà 'ndată precum veneà ea să dea,
Vr'o câteva făcălețe în spinare-i grămădeà.

Ducându-se el în fugă și la celalalt ajungând
Câte i-se întâmplase le spuse toate pe rând;
Iar tovarășul său râse și-i zise: — Geaba trăiești!
Nu știi să te porți frăție cu firile omenești:

Și cu tine mor de foame! Dar șezi tu eu să mă duc,
Și să vezi acum îndată bucate cum îți aduc.

După ce zise el astfel plecă și acolo mergând
Găsi pe muierea încă pe bărbatu-și judecând.

Stând el și privind din ușă zise: — Ba prea bine zăul

Ești bună de-l lași să plângă și'ngădui să stea buzău.
 Dar nu ca la satul nostru, când îl vede sub pat tras
 Ți-l îmboldește și-l bate până nu mai scoate glas:
 Ba încă îi poruncește și îi zice hotărît
 Să-i cante și cocoșește cum stă acolo vârat.

Cum îl auzi muierea lăsă acel făcăleț
 Și 'ncepù să-l îmboldească cu un băț mai lunguleț,
 Dând și strigând cătră dânsul: — Dar nu taci mă,
 [n'auzi tu!

— Nu tac fă, nu, el răspunse cătră ceia ce-l bătù,
 Bate-mă ori cât îți place că asta eu tot o zic
 — Iartă-l, îi zise străinul, e sârmanul nătărău!

Nu știi că este o vorbă: de giaba bați fierul rău!
 Tu îi zici rasă, el tunsă, și niciodată nu poți
 Prostia cea din născare din căpul lui să o scoți.
 Pe când zicea el acestea, femeia stând și-ascultând,
 Se'ntoarce cătră bărbatu-i și-i zise cu cuvânt blând
 — Ai văzut tu om de treabă, cu minte și înțelept?
 Ai auzit vorbe bune? Asculți cum judecă drept?
 De ce nu avuseiu, doamne parte d'astfel de bărbat!
 Să mă las el să mă bată, iar nu eu să stau să-l bat!
 Văzând streinul acuma că femeia s'a îmblânzit
 Socotî că este vremea să-și capete de prânzit,
 Și-i zise: — Te-ași rugă, dragă, de ți se'ntâmplă
 [cumva

Vreo bucățică de pâne, ori turtă, ori altceva
 Să-ți faci pomană cu mine, că și-aseară n'am cinat,
 Am avut ceva merinde, dar cu drumul s'au mâncat.
 — Bucuros, ea îi răspunse: și scoase turta pe loc,
 Li dete tot deodată și friptura de pe foc:
 — De vrei, urmă ea îi zise, aici să șezi să prânzești.
 — Ba, ba destul, el îi zise și își foarte mulțumesc,
 Calu-mi este la pășune și acolo merg să prânzesc.
 Așa el dela femeie prânzulețul câștigând,
 Și la tovarășul care îl așteptă ajungând,

— Iacă prietine, zise, dacă știi cum să te porți,
Bucățica chiar din gura lupului poți să o scoți.

[— De aceia zice:
Cu o lingură de miere mai multe muște prinzi
[decât cu o bute de oțet.
Nu te amestecă nepoftit în ciorba altora. — Că
Nepoftitul scaun n'are.

Unde nu-ți fierbe oala nu-ți băgă lingura.
Nu te-amestecă ca mărarul în toate bucatele.
De multeori gluma înjură muma. — Și
Gura aduce ura.

Nu vorbi pe dintregul ca baba chioară că să gă-
[sește vreunul :

De-ți umflă ceafa de pumni și spatele de ciomege.
Și pân' la împăratul rabzi încăeratul. — Și apoi
Bătaia și ocară nu se întorc niciodată.

Șarpele până nu-l calci pe coadă, nu să'ntoarce
[să te muște.

Furnica cât e de mică și tot dacă o calci pe pi-
[cior, capul își ridică și te pișcă. — Inșă
Să vorbească și nea Chilom că și el e om. — Dar
Toată pasărea pe limba ei pierde.

Povestea vorbii.

O slugă flecară pe unde slugise
Toți tot îl bătuse și tot îl gonise,
Incât dintr'aceasta prea rău ajunsese
Hainele pe dânsul toate se rupsese.
Un negustor astfel portul prost văzându-i
Odată 'ntâlnindu-l l-a'ntrebat zicându-i:
— Ce o fi pricina de nu-ți merge bine?
Că eu te știu încă de copil pe tine,
Bețiv, curvar nu ești, cărți nu joci îmi pare,
Cum putuși ajunge 'n așa proastă stare?

De ce nu-ți vâri capul la vr'un om de treabă?
 Și tot umbli razna pe drumuri de geabă?

— Jupâne, el zise, nu-mi e alta vina,
 Decât căci spui dreptul e toată pricina,
 Minciuna nu-mi place, vorbesc adevărul,
 Deacea ori unde mă pisez ca mărul
 Și mă dau îndată pe poartă afară,
 De nu-mi găsesc locul și pacea în țară.
 Ii zise lui omul, auzind aceste:

— Că spui adevărul nici un rău nu este,
 Așa slugă mie chiar îmi trebuiește
 Și de vrei deacuma vin de te tocmește.
 Se tocmiră 'ndată și se învoiră,
 În două, trei vorbe zăpis întăriră.

Deci îl luă omul ca să-l procopsească
 Și plecă cu dânsul ca să târguiască.

Cumpără, îi dete un codru slănină
 Și într'o hârtie puțină făină,

Zicându-i: — Na, du astea acasă
 Și zi să gătească ceva pentru masă.

El dacă se duse la a sa stăpână
 Se uită la dânsa dându-i-le 'n mână
 Și văzând că cată cam pieziș din fire
 Incepû să-i zică ei și să se mire:

— Aoleo! Cum cauți chiar ca o găină
 C'un ochiu la făină și altul la slănină!
 Ea cum îl aude luând furca sare

Și-l încarcă bine cu ea pe spinare,
 Strigând: — Auzi vorbă! Auzi fleac odată
 Tocmai un'ca tine joc de min' să-și bată?
 Afară! afară! slugă blestemată.

Să nu-mi calci în curte că-ți sparg capu
 -[ndată.

El fuge pe poartă, în drum se oprește.
 Iacă și stăpânul său îl întâlnește.

Il întreabă: — Ce e? — l-a gonit zise,
 Scărpinându-și locul unde îl lovise.
 — Dar din ce pricină? stăpânul întreabă,
 Pe bună dreptate, ori așa de geabă?
 — Văz eu, el răspunse, e cum se vorbește:
 Cine spune dreptul loc nu-și mai găsește.
 Auzind stăpânul din ce i-a fost plânsul
 Incepù să zică astfel cătră dânsul:
 — Ba nu-ți e sărmane nimenea de vină,
 Ci gura-ți flecară este de pricină:
 Să spui adevărul alta se'nțelege,
 Nu de unul și altul omul să se lege;
 Gura ta te bate și-o să te mai bată,
 Dacă ea îți este flecară odată.

Despre minciuni și flecării.

Omul care e flecar
 Troncănește ca un car.
 Il auzi numai:
 Hodorog tronc vorba 'ndată
 Ca moara când e stricată. — El
 Pentr'un șoarece se'noadă
 Și jură că n'are coadă. — Și
 Incornorează țânțarul
 De ți-l face cât măgarul. — Sau
 Vrei, nu vrei, el cu d'asila —
 Face musca cât cămila. — Și
 Purecele când îi place
 Cât un elefant îl face. — Dar încă
 Cu minciuna, ori prânzești, ori cinezi,
 Pe amândouă nu le închelbezi. — Căci
 Vremea cu încetul poate
 Să le descopere toate. — Și mai vârtos
 Minciuna și ea pe unde se trece,

Povestea ăluia:

Umblă la grădinar castraveți să vânză

Și lui de dânșii îi este acră rânza.

Minciuna ca glonțul în apă se-afundă

Și 'ndată ca frunza ese 'n undă. — Și

Sulița ori și unde

Nu se poate ascunde. — Dar încă

Mincinos pe mincinos nu poate înșelă

Povestea vorbii.

Un mincinos stând odată zice altui mincinos:

— Prietene, vezi tu turnul acel 'nalt și luminos?

— Da, acesta îi răspunse, și iar îl întrebă el:

— Dar vezi tu tocmai în vârful-i cum umblă un
[șoricel?

— Ce mai minciună cu coarne, zice prietenul său,
Că eu abia zăresc turnul, necum șoricelul tău;
Inșă îl auz prea bine cum umblă'n tropot încât
Parc'ar bubui o tobă și-ar avea clopot la gât.

— Te crez, acel îi răspunse văzându-se înfundat
Fiindcă nu-și găsi omul cu minciuni de înșelat.

După proverbul ce zice:

A umblat cât a umblat

Dar acum i-s'a 'nfundat.

Povestea vorbii.

Un împărat mare cătră răsărit,

Care în vechime a fost prea vestit,

Având moștenirea dela moși strămoși

Un inel în deget din cei mai prețioși,

A căruia piatră făcea la minuni,

Tămăduia boale, vindecă nebuni.

De aceia împăratul purtându-l cu drag,

Și fiind în toartă puțintel cam larg,
 Jucându-i în deget într'o zi căzù
 Cine știe unde și el nu văzù;
 După ce'n palatu-i cătând obosi
 Și nu fù putință de loc a-l găsi,
 Puse om îndată cu un trâmbițaș
 Ca să publice, strigând prin oraș,
 Cumcă împăratul pe uliți umblând
 A pierdut inelul, din deget căzând
 Și acela care îl va fi găsit
 Cu 'mpărătești daruri va fi dăruit,
 Li va da și aur oricât va voi
 Și cu un palat mare il va dăruì.
 Acestea pristavul pe când le strigă
 Și lumea s'auză spre el alergă,
 Un cârpaci de cizme prea sărac fiind,
 Care acì în piață stă într'un colț cârpind,
 Și copiii o spușă împrejurii stând,
 Precum și nevasta-i cu dânșii șezând
 Așteptau să vie niscai vechituri
 Și să ia parale după cârpituri,
 Ca să nu mai țipe, să cumpere pâni,
 Pe toți să-i împace, dându-le prin mâni,
 Auzind atuncea pe pristav strigând,
 Și'mprejur copiii de foame plângând,
 Le dete o gură să tacă din plâns,
 Să'nțeleagă, lumea pentruce s'a strâns,
 Și'n urechi sunându-i că publicuesc
 De inel și darul cel împărătesc,
 Incepù să strige nu mai publicați,
 Eu îl știu inelul, nu-l mai căutați.
 Ei cum aud gura-i cu toți il apuc
 Și la împăratul îndată îl duc;
 Iubita-i nevastă în urma lor să ia,
 Se roagă să-l lase, zicând, vai de ea:

— N'ascultați la gură-i, nu credeți de el,
 Că nimic nu știe de acel inel.
 Ei însă la vorbă-i nici n'au ascultat,
 Ci la împăratul l-au înfățișat.
 Zicând, că acesta a mărturisit
 Precum că inelul l-ar fi găsit.
 Iar cârpaciul care eră cu acești:
 — Impărate! zice, mulți ani să trăiești,
 Nu că-l știu inelu, nici l-am găsit eu.
 Ci-l pot ghici numai cu zodiacul meu.¹
 Să ți-l spui anume cine l-a găsit
 Din minutu'n care din deget ți-a lipsit;
 Decât nu se poate să-ți ghicesc pe loc
 Ci patruzeci zile cer să-mi dai soroc
 Și pe toată ziua să-mi dai și tain,
 Adică pe lângă pâne, rachiu, vin,
 Și un găscan cu varză gras, fript la cuptor,
 Atât deocamdată îți cer ajutor,
 Și'n sorocul care îl orânduiesc
 Cu încredințare hoțul ți-l ghicesc.
 Aceste dar cereri care le-a propus,
 Porunci împăratul și'n faptă s'au pus,
 Rânduî pe unul regul'a păzi
 Să-i ducă merticu în fiecă zi,
 Și mergând cârpaciul la bordeiul său
 Incepù nevasta să-l ție de rău,
 Zicând: — Vai de tine! Ce-ți veni să lași
 Să țipe de foame bieții copilași?
 Să sări ca nebunii în nevoi să'ncapi,
 Să-ți răpui vieța și mormânt să-ți sapi
 Că'n urmă veniră mușterii vreo trei
 Având să-și cârpească, parale să iei.
 El curmându-i vorba: — Ci ia taci, i-a zis:

¹ Carte de zodii.

«Cine ce-o să tragă la cap îi e scris».

Taci cu cârpăcia și al ei venit,
 Sunt sătul de dânsa, ea m'a 'mbătrânit;
 De azi înainte nu-mi sună 'n urechi
 Ca să-mi câștig pânea din cârpituri vechi;
 Cârpaciu nu-mi mai zice, ci zimi ghicitor,
 C'o să mănânci găște fripte la cuptor;
 Că în toată vieța am muncit mereu
 Și un găscan cu varză n'am mâncat și eu,
 Dar cum zisei astăzi că știu să ghicesc
 Câștiga-i merticul cel împărătesc:
 Patruzeci de zile soroc am cerut
 Să ghicesc inelul care l-a pierdut
 Ii tăie ea vorba — Dar, ce: nebun ești?
 Și de unde naiba știi tu să ghicești?
 Tocmai pe 'mpăratul să amăgești te pui,
 N'ai gândit că vieța o să ți-o răpui?
 — Tocmai chiar de aceea, îi răspunse el
 Voiu să-mi fie moartea prin acel inel,
 Că ce mi-e folosul dacă am trăit,
 Alt decât neazuri, ce am dobândit?
 Ca sărac neazuri iarăși o să strâng
 Știu că nu voiu râde ci tot o să plâng:
 Decât să am vieță patruzeci de ani
 Jinduind de toate, ca un fără bani,
 Patruzeci de zile mult mai mult plătesc,
 Când vor fi trăite după cum doresc;
 Așa dar vreo jale n'o să am că mor
 Mâncând fripturi grase ca un ghicitor.
 — Și pentr-o mâncare, îi răspunse ea,
 Te lepezi de suflet, lași dracii să-l ia?
 Pentru o friptură pe Dumnezeu lași
 Și fără de milă pe aști copilași
 Să umble pe drumuri flămânzind, sărmani
 Și să te blesteme cât vor aveà ani?

— Ia lasă nevastă, îi răspunse el,
 Poate se va 'ntoarce roata în altfel,
 Patruzeci de zile avem la mijloc,
 Câte nu se schimbă până la soroc?
 Tatăl meu în vieață când orice făcea
 Il auzeam numai că stă și zicea:
 «Când va vrea norocul să-și întoarcă pasul,
 «Nu aduce anul ce aduce ceasul».
 Așa dar (zic poate) va da Dumnezeu
 Cumva să-l găsească și iacă scap eu.
 Când vorbea cârpaciul cu nevasta sa
 Și gândea la găște fără ai păsa,
 Vizirul atuncea prea era 'ngrijat
 Pentru ghicitorul care s'a aflat,
 Căci găsind inelul unul din slujbași
 Au putut să-l vadă și alți vreo câțivași
 Mai pe urmă și altor dacă l'a arătat
 Mergând la vizirul cu toții l-au dat;
 Patruzeci la număr fiind toți aleși,
 Sub vizir ai curții cei împărătești,
 Indată vizirul la toți daruri dând
 Li și sfătui se cătră ei zicând:
 — Să tăceți ca mușii dintr'acest minut,
 Cine vă întreabă ziceți, «nu știu, n'am văzut»,
 Pentrucă inelul, după cum era,
 Să-l mai dea din mână-i nu se îndură.
 De aceia vizirul era prea 'ngrijat
 Pentru ghicitorul care s'a aflat,
 Nu cumva să spuie că acel inel
 Slujbașii găsindu-l, e ascuns de el.
 Și așa vizirul la întâia zi
 Rânduî dintr'ânșii a se repezi
 Un slujbaș de aceia l'acel ghicitor,
 Să-i ducă găscanul cel fript la cuptor
 Și să vadă dacă zice vreun cuvânt,

Căci nu-i venea par'că să dea crezământ,
 Că va fi cărpaciul vreun ghicitor,
 Trențaros văzându-l ca un cerșetor.
 Mergând dar trimisul cel dintr'acea zi,
 Cum intră pe ușe alt nu auzi
 Decât zise numai iacă 'n căpătâi,
 Ne veni pe ușe numărul întâiu,
 Și până la patruzeci numărul bătrân
 Trei zecimi și nouă încă ne rămân.
 Adecă cărpaciul asta o zicea
 Numărând găscanii cari îi aducea,
 Dar trimisul astfel vorba i-a 'nțeleș,
 Ca cel cu pricină fiind mai ales;
 Și mergând îndată foarte îngrozit
 Vizirului spuse că a auzit
 Zicând: eu sunt unul ce știu de inel
 Și treizeci și nouă încă știu de el,
 Și că din acești toți care mai rămân
 Tocmai cel din urmă este mai bătrân.
 Auzind vizirul pe acest trimis
 Cumcă ghicitorul în astfel a zis,
 A crezut îndată cum că negreșit
 Ghicitorul este Mag desăvârșit;
 Și cuprins de groază stând se tot gândi
 Ce o să se 'ntâmpale de s'o dovedî,
 Cumcă Impăratul pe el și pe toți
 O să-i pedepsească ca pe niște hoți.
 Socotind acestea se înfioră
 Și în neodihnă prea mare eră,
 Dar ca să se 'ncrează și mai cu temei
 A doua zi altul trimise din ei,
 Să ducă găscanul cel fript la cuptor
 Și să fure vorba dela ghicitor.
 Deci mergând trimisul și 'n casă intrând
 Auzi îndată cărpaciul zicând:

— Ei iaca, nevestă și numărul doi,
 C'a venit cu cinste în casă la noi:
 Din patruzeci dară dacă îi scădem,
 Treizeci și opt tocmai încă mai avem.
 Dupăce se 'ntoarce și acest trimis
 Vizirului spuse: — Iaca ce a zis,
 Că ain rămas tocma treizeci și opt noi
 Și-am intrat în casă-i pân' acuma doi.
 Auzind vizirul și acest cuvânt
 Și fără 'ndoială dându-i crezământ,

După proverbul ce zice:

«L-a mai îngrozit o toană».

«I s'a făcut fața ca pământul».

«A îngălbenit ca turta de ceară».

Ca acel care

«Să știe cu cuiul la inimă». Zicând:

«S'a îngroșat gluma».

«Și de este glumă dar nu e bună». Deci,

Hotărî vizirul ca a treia zi

Să vază și însuși ce va auzi.

Și de gânduri multe tot fiind muncit

Toată nopticica de loc n'a dormit;

Iar de' ziuă 'ndată cum s'a luminat

În necunoscute haine s'a schimbat,

Și luând găscanul cel fript la cuptor

Se duse cu dânsul el la ghicitor.

Ghicitorul iarăși ca și pân' aci

Cum întră vizirul, capul își suci

Și văzând găscanul în ghiveciu adus

Aburit, fierbinte și'nainte-i pus,

Zice: — Iacă astăzi se făcură trei

Și treizeci și șapte mai avem din ei.

Pân'o veni vremea soborului meu

Să ghicesc inelul, bun e Dumnezeu.

Auzind vizirul negreșit gândi

Că taina ascunsă o va dovedi,
 Și'ncepù a zice: — Jupân ghicitor!
 Eu te văz prea bine că ești știutor,
 Dar sunt la mirare de ce prelungești
 Și nu vrei îndată lucrul să-l ghicești?
 — Și eu mă mir singur, îi răspuse el,
 De tănuitorul aceluia inel,
 Cum de prelungeste și-l ține ascuns
 Sau cum i-se pare că va da răspuns.
 Când mâne, poimâne îl voiu spune eu,
 Oare nu gândește că-i va fi cu greu?
 Eu n'am vrut d'odată să-l arăt, gândind
 Că-l va scoate singur, vremea prelungind.
 Iar vizirul care stă ca slujitor:
 — Prea bine faci, zice, jupân ghicitor,
 Dar dacă, spre pildă, ar veni cumvã
 Să-și dea taina ție 'n vr'un fel cinevã,
 Adecã să-ți spuie că ar fi găsit
 Undeva inelul și l-a tănuit
 Și acum de frică ar voi să-l dea
 În vreo pedeapsă spre a nu cădeã,
 Vr'un mijloc a-i face ca să nu-l vădești.
 Făr'a-i spune fața și să-l izbăvești?
 — O doamne! răspuse bunul ghicitor,
 Eu o știu pricina, frate slujitor
 Și tocmai de-aceea vremea prelungesc,
 Că îmi este milă lumea să muncesc,
 Dar puteam inelul să-l ghicesc pe loc
 Și băgam d'atuncea pe mai mulți în foc.
 Ci crez omenirei, că om sunt și eu,
 Și greșim adesea toți lui Dumnezeu,
 Dar el ne așteaptă să ne pocăim,
 Nu ne pedepsește 'ndată cum greșim:
 Intr'acest chip nouă pildă vrând a da,
 Că și noi asemeni să putem răbdã,

Și cu bunătate să ne folosim.
 Să nu grăbim rău 'n grab să-l pedepsim.
 Umilit vizirul zice către el,
 (Scoțând tot-deodată și acel inel):
 — Iată dar inelul că l-am găsit eu,
 Și mă'ncrez 'n tine ca în Dumnezeu,
 Ți-l dau dacu'n mână făr'să mă sfiiesc,
 Ș'o pungă de galbeni iacă-ți dăruiesc,
 Să faci cum vei face să nu mă vădești,
 Că eu sunt vizirul, cu care vorbești
 Și încă mai multe daruri o să vezi,
 Num'această taină 'n tine s'o păstrezi.
 Ii vei da inelu ori în ce chip știi
 Și cu mine d'astăzi prieten să fii,
 Ii zise cârpaciul: — Banii poți să-i lași
 Să mângâi cu dâșii acești copilași,
 Iar inelul ține-l în păstrarea ta
 Și'n ce chip vom face îți voiu arăta,
 Numai de'mpăratul des seamă să bagi
 Cam ce fel de lucruri mai mult îi sunt dragi,
 Adecă ce vite în curtea sa sunt,
 Sau ce fel de păsări plăcerea-i încânt.
 Răspunse vizirul: — Să-ți spui și acum
 Alte la plăcerea-i nu sunt nici decum,
 Decât în grădină lebede având
 Merge, le privește cu drag când și când.
 — Vezi, în ele 'ntr'una, îi răspunse el,
 Vei băgă pe gātu-i pierdutul inel,
 Însă tocm'atuncea când ți-oiu zice eu,
 Aproape de ziua ghicitului meu
 Și făcând aceasta după cum îți zic
 Să nu mai ai grije mai mult de nimic.
 Rămâne asupra-mi ori și ce cuvânt
 Te 'ncrede pe mine, că copil nu sunt:
 Deci plecând vizirul dela ghicitor

Impăcat de gândul cel îngrozitor,
 Păzi ziua, ceasul cel orânduit
 Să bage inelul cum l-a sfătuit,
 Și când fû cărpaciul chemat la palat
 Și la împăratul s'a înfățișat,
 Zise: — Impărate, mulți ani să trăiești,
 Am ghicit inelul prin zodii cerești,
 Nu e de om însă în vr'un fel aflat,
 Cî'ntr'o zi 'n grădină când te-ai preumblat
 Ți-a căzut din deget de nici n'ai simțit
 Ș'o lebădă 'ndată de jos l-a 'nghițit.
 Zâmbi împăratul, vorba-i ascultând
 Și-l întrebă iarăși cu blândeți zicând:
 — Prea bine, se poate, să nu fi simțit,
 Dar vei putea spune care la 'nghițit?
 Răspunse cărpaciul: — Mai mult dintr'atât
 Nu pot împărate să-ți spui hotărît,
 Căci una cu alta seamănă 'ntr'un fel,
 Destul că la una e acel inel.
 Porunci 'mpăratul să taie de rând,
 Și să le despice în ele cătând;
 Tăind slujitorii cum a poruncit
 Se găsi inelul care s'a ghicit
 Și de bucurie bunul suveran
 Pe cărpaciul îndată îmbracă 'n caftan,
 Și încălecându-l pe un armăsar
 Care și p'acesta i l-a dat în dar,
 Cu cinste cu pompă l-au dus omenit
 La palatul care i-a făgăduit.
 Deci scăpând cărpaciul de traiul cel rău
 Și trăind domnește în palatul său,
 Cu averi destule și cu bogății,
 Se vesti de dânsul l-alte 'mpărății,
 Cumcă 'n toată lumea nu poate fi alt
 Ca el să ghicească așa de înalt.

Tot în acea vreme un alt împărat
 Care cu hotarul erà 'nvecinat,
 Pierduse din pieptu-și la plimbarea sa
 O cavalerie, și nu o găseà,
 Căruia îndată cum i s'a vestit
 Despre ghicitorul cel prea procopsit,
 Trimise scrisoare c'un tătar aci
 Poftindu-l să vie și lui a-i ghici,
 Și pe împăratul rugând a-l lăsa,
 Arătând pricina și paguba sa.
 Ajungând tătarul l'acest împărat
 Și pe loc scrisoarea cum i-a infățișat,
 Trimise îndată pe un slujitor
 Și chemă să vie 'naltul ghicitor,
 Căruia îndată îi și porunci
 Ca fără zăbavă să mearg'a ghici
 Și chiar curierul care a venit
 Conducător să-i fie la călătorit,
 Plecă ghicitorul cu acel tătar,
 Dar prea trist cu totul și plin de amar,
 Mirându-se 'n sine cu ce meșteșug
 Ș'acolo să 'ntoarcă vreun vicleșug.
 Nu conteneà ziua, noaptea a gândi,
 Ce să facă dacă se va dovedi
 Că n'are știință și e un om prost
 Și prin viclenie în cinste a fost?
 Socotind acestea se călătoreà
 Și-și veștejeà fața de inimă rea;
 D'altă parte iarăși vedeà pe tătar
 Stând și el pe gânduri și oftând amar,
 Și i-se păreà, că lui îi ajută,
 Cu dânsul d'odată văzând că oftà
 Ca și când pe dânsul tot îl tânguia,
 Știindu-i sfârșitul care o să-l ia.
 Astfel împreună ei călătorind

Și 'n poarta cetății aproape viind,
 Aci cu 'ntâmplare dând ei printr'un lac
 Se răsturnă într'ânsul micul lor olac,¹
 Și se 'nnămoliră atât de urât
 Incât să umplură mai până la gât.
 Acum ce să facă? la o casă trag
 Și stând se desbracă de-anteriu, nădrag,
 Pun pe o femeie, le spală pe loc,
 Le 'ntinde la soare toate într'un loc.
 Le venea să râză d'astfel de voiaj
 Dar de întristare nu aveau curaj.
 Se plimbau prin curte cu ochii în jos
 Și el și tătarul se uită milos.
 Astfel ghicitorul pe când se plimbă
 Privind că ciacșirul² vântul i-l umflă
 Incepù să zică: — Ei, ciacșir, ciacșir;
 Te plimbi tu acuma, te mândrești în șir,
 Dar te-oiu vedeà mâne cum te vei umflă
 Și care răspunsuri le vei răsufflă.
 El zise acestea, dar bietul tătar
 Ce a fost anume «Ciacșir» chemat chiar,
 Căzù la picioare-i cu amar plângând
 Și cu rugăciune cătră el zicând:
 — O prea înțelepte, jupân ghicitor!
 Aibi milă de mine, fii îndurător,
 Nu aduce pâră peste capu meu,
 Că cavaleria³ am găsit-o eu,
 Ș'având pietre scumpe mi-a dat a gândi
 S'o ascunz, că poate nu s'o dovedì:
 Și văzând c'acuma pe nume mi-ai zis
 M'ai trezit îndată tocmai ca din vis,
 Dându-mi a cunoaște că giaba o ascunz,
 Cum că tu ghicind-o, eu ce-o să răspunz?

¹ cărucior, trăsură. ² pantaloni largi. ³ medalie.

Ci îți fă pomană, nu mă arătă,
 Na cavaleria de-azi în mâna ta
 Și când te va pune ca să-i o ghicești
 Fă-te că o cauți cumva ș'o găsești.
 Văzând ghicitorul ce nici n'a gândit
 Li înflori fața și i s'a 'nzâmbit,
 Zicându-i: Ciacșire (cătră curier)
 Eu știam prea bine chiar d'alaltă-eri
 Că cavaleria e în mâna ta,
 Dar n'am vrut d'atuncea a mă arătă.
 Cu toate acestea bine ai făcut,
 De o spuseși singur și n'o ai tăcut:
 Și îmi este milă, nu voiu să te spui,
 Ci-o să-mi folosească dacă te răpui?
 Ci numai îmi spune de vei ști cumva,
 De are 'mpăratul amor la ceva?
 Inșă dintre vite, precum, câni, pisici,
 Sau niscaiva pasări, dar mari nu prea mici.
 — Da, el îi răspunse, are un cățel
 Și de drag ce-i este umblă tot cu el.
 — Așa dară, zise cătră curier,
 Eu mergând, trei zile soroc o să-i cer
 Și până atuncea tu ori în ce fel
 Vei pune prin taină mâna pe cățel,
 Și cavaleria 'n grab numai decât
 Cu ceva unsoare să-i o 'ndeși pe gât
 Ș'apoi fii în pace, grije să nu ai,
 Că n'ai pentru dânsa răspuns să mai dai.
 Isprăvindu-și sfatul luând s'a îmbrăcat
 S'au pus în trăsură și iar au plecat,
 Și unul și altul bucurați acum
 Sfârșiră 'ntr'o clipă rămasul lor drum.
 Și sosind d'odată veseli la palat
 Mergând la 'mpăratul s'au înfățișat.
 Împăratul care eră doritor

Să vază 'n persoană p'acest ghicitor,
 Cum îl văzù 'ndată mult s'a bucurat
 Ş'il trimise 'n pompă la un alt palat,
 Să se odihnească câtva timp aci
 Ş'in urmă să-l cheme lucrul a-i ghici.
 Iar tătutul care erà îngrijat
 Până să se vază de belea scăpat,
 Păzind, găsi vreme pe căţel să-l ia,
 Prin salon în braţe spre a-l mângăia,
 Şi cavalăria el numai deçât
 Gura 'n grab căscându-i i-o dete pe gât,
 Dup'aceia 'ndată să duse ca'n zbor
 Şi isprava-şi spuse cătră ghicitor.
 Sosind dară ceasul să fie chemat
 Şi aduc cu cinste ghicitorul 'nalt,
 Cum şi toţi miniştrii într'această zi
 Viind s'adunase spre a-l auzi,
 Ghicitorul nostru gura şi-i-a deschis
 Şi cătră 'mpăratul în astfel a zis:
 — Slăviţe 'mpărate, mulţi ani să trăieşti
 Ş'in zile senine să îmbătrâneşti;
 Iar pentru ghicirea ce sunt chemat eu,
 Astfel se arată 'n zodiacul meu,
 Cumcă ai un câne aici în palat
 Şi cavalăria de el s'a mâncat:
 Care şi acuma e'n stomacul său,
 Şi de dânsul poate să vă pară rău,
 Că'n alt chip s'o scoateţi din el nu puteţi,
 Deçât fără milă de vreţi să-l tăieţi.
 Cât erà 'mpăratul mult de bucurat
 Pe atât de tare acum s'a 'ntristat,
 Când auzi 'ndată zicând de căţel,
 Căci cavalăria se află în el.
 Ar fi dat în sumă ce i-ar fi cerut,
 Numai pe căţelul să nu-l fi pierdut,

Că erà un câne care mult făcea,
 El ştià ca omul ori ce îi ziceà,
 La săltări şi jocuri pereche n'aveà,
 D'aceia 'mpăratul prea mult îl iubeà.
 Se muncea de gânduri ce a hotări,
 A lăsa căţelul, ori a-l omorî?
 Stà la îndoială, nu se împacă
 Nu crede-aşa lucru câne al mânca,
 Dar se'ntorceà iarăşi cu un cuget alt,
 Că de unde ştie cum s'o fi 'ntâmplat,
 Şi răspunzând zice către ghicitor
 C'un cuvânt statornic şi hotărîtor:
 — Dar dacă în câne nu o voiu găsi,
 Primeşti cu moarte a te pedepsi?
 — Capu-mi să se taie, îi răspunse el,
 De nu vei găsi-o acum în căţel.
 Atunci împăratul chemă pe gealat
 Şi dete pe cănele nevinovat
 Să-l junghe îndată ca pe-un mieluşel
 Cum şi despiciându-l să caute 'n el;
 Care tot de-odată porunca 'mplinind
 Şi cavaleria într'ânsul găsind,
 Se miră 'mpăratul rămâind uimit,
 Pentru ghicitorul cel prea procopsit,
 'Cum putù el astfel numa într'un cuvânt
 Să ghicească lucrul tocmai ca un sfânt:
 Pentru care foarte mult îl mulţumî
 Si bogate daruri dându-i îl cinstî.
 La plecare-i însă din palat, de sus,
 Tătarul atunceà, care l-a adus,
 Par'că îi şoptise la ureche drac
 Şi o vulpe vie băgând într'un sac
 O puse la scară şi-în grab alergând
 Drept la împăratul îi spuse zicând:
 — Imi pare 'mpărate că-acest ghicitor

Un prost o să fie și amăgitor,
 Ci am pus o vulpe la scară 'ntr'un sac
 Vrând un haz să faceți, glumă să vă fac
 Și de-aveți plăcere puteți întrebă
 Să vedeți, ghicește ce este, au ba?
 Împăratul dară fiind îndemnat,
 Ca spre o cercare, l-a și întrebat,
 Zicând: — Filozoafe, vei putea ghici
 Că ce lucru este în ăst sac de-acî?
 Iar el clătind capul cel de tot prostesc,
 Și-a zis singur lui și proverbul obștesc:
 «Ai umblat tu vulpe, pe cât ai umblat
 Dar tocmai acuma ți s'a îmfundat!»
 — Bravo! împăratul zise către el,
 Ai ghicit, așa e, mergi sănătoșel.
 Deci dar ghicitorul la țara-i plecând
 Și daruri cu sine multe aducând,
 Cum sosi îndată la palat s'a dus
 Și la împăratul scrisoare au dus,
 În care scrisese celalt împărat
 Despre ghicitorul câte s'au urmat
 Și-l laudă foarte că e procopsit,
 Cum și 'n ce chip toate frumos i-a ghicit.
 De-acî ghicitorul la casa-i mergând
 Spuse întâmplarea nevestii pe rând
 Și șezând cu dânsa la vorbă și sfat
 Iși deteră planul în chipul urmat.
 Zicând: — Întâmplarea ne-a făcut bogați,
 Cu bani, cu avere și destui argați:
 Acest noroc însă care l-am avut,
 Poate să mă surpe numa 'ntr'un minut,
 Ba și să-mi aducă peire pe cap
 Să nu pot nici starea, nici vieța să-mi scap:
 Că cumva 'mpăratul iar de-o porunci
 Ca și pân'acuma ceva a-i ghici,

Și n'oiu putea lucrul cumva a-l brodi,
 Toat'a mea prostie se va dovedi.
 Că acuma uite cu tremurături
 «Scăpai scurt de coadă, printre picături».
 «Că minciuna poate până la un loc,
 Și ea ca și toate este cu soroc:
 Întâiu te-ardică ca fulg din gunoiu
 Și-'n urmă te-aruncă ca glonțu'n noroiu!»
 Că n'are nici aripi pe sus a sbură.
 N'are nici picioare pe jos a umblă.
 Ci noi mai nainte să ne pregătim
 Și de rău viața să ne o scutim.
 Chibzuind acestea, mut toate pe loc,
 Și 'n patru părți casii îi pun noaptea foc.
 Apoi stând la uliți strig, zbier și răcnesc,
 Că se ard cu totul și se sărăcesc,
 Sare lumea 'ndată, tulumbe alerg,
 Toți cu mic cu mare ca să stingă merg.
 Vine și împăratul răul a-l vede
 El iar cum îl vede se făcu pe loc
 Că voește 'n grabă să sară în foc,
 Strigând: — Vai de mine! Sunt stins sărăcit
 Că-mi arde în casă cartea de ghicit.
 Puse împăratul oameni a-l opri
 Că nu 'n desperarea-i în foc a sări,
 Zicând către dânsul: — Dar ce nebun ești,
 Vrei pentru o carte să te prăpădești?
 Iar el strigă iarăși: — Dar cum să ghicesc,
 Și în care case să mai locuiesc?
 Împăratul zice: — N'ai ce să-mi ghicești
 Și-ți fac alte case să te odihnești.
 Astfel el cu planul care-l născoci
 Scăpă și de grije de-a mai ghici
 Și câștigă iarăși dar împărătesc,
 Palate și alte câte-i trebuiesc.

Mulți săraci în lume cred în ghicitori,
 Fără să-i cunoască că's înșelători,
 Fiindcă se 'ntâmplă cu vreun cuvânt
 Ceva să ghicească zicând numa 'n vânt;
 Dar vor luă pildă din acest cârpaci,
 Prin ce uneltire s'a vestit dibaci.
 Și să nu mai puie 'n ghicitori temei,
 În bobi și cărți date de proaste femei.

Despre minciuni iarăși.

Câte le zice omul sunt toate vorbe.
 Și minciuna este vorbă. — Dar
 Vremea descoperire adevărul.
 A mânca usturoiu și gura a nu-ți puți nu se
 O minciună bine ticluită plătește mai mult decât [poate
 [un adevăr.
 Cu o minciună boierească treci peste granița
 [nemțească.
 Când vede omul nevoia, vorbește ce nu-i e voia.
 Cine a mințit odată, nu se mai crede când spune
 [și adevărul.
 Iși mănâncă credința ca țiganul biserica.
 Cine se învață mincinos, când spune adevărul
 [se bolnăvește. — Inșă
 Cine poartă plosca cu minciunile nu o duce mult.
 Iși sparge dracul opincile.
 Tigva nu merge de multeori la apă, că ori se
 [sparge ori crapă.
 Cu gogoși de tufă nu se 'negresc sprâncene.
 Mai bine șezi strâmb și vorbește drept.
 Dacă nu știi să vopsești nu te pune să mânjești.
 Mai lesne e a vorbi adevărul decât minciuna.

Povestea vorbii.

Un țigan furase două găște grase
 Și să le ascunză 'n dăsași le băgase.
 Gândind întru sine ce minciuni să zică
 De-l va 'ntâlni 'n cale vreun românica.
 Merse dar cât merse, îl și 'ntâlni 'n grabă
 Un român cu o bătă și stând îl întreabă,
 Zicând: Spune ce-ai în dăsași țigane?
 El răspunse: — Icea am niște ciocane.
 — Dar dincolo ce ai? (El întâiu mințise)
 Dar greșindu-i gura... — Altă găscă, zise,
 Gura păcătosului adevăr vorbește.
 Și-a pierdut cumpătul ca găina umbletul.
 L-a luat gura pe dinainte.
 Minciuna are loc și ea pe unde se trece.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Povestea vorbii.

Alt țigan odată a intrat să fure,
 Când iată stăpânul în mâni cu o secure.
 — Ce cauți țigane (ii zice) 'n grădină?
 — M'a aruncat vântul, nu sunt eu de vină,
 — Te-a aruncat vântul, asta nu te scapă,
 Dar ce cată ghiara-ți înfiptă în ceapă?
 — M'apucați de dânsa să nu mă ia vântul.
 — De giaba țigane, nu ți-ai găsit sfântul!
 Dacă e așa dar de ce-ți umpluși traista?
 — Apoi românico vezi asta e asta!
 Dracu a mâncat plăcintele și cărpătorul stă de față.
 Minciună negândită.
 Minciună cât Colțea de mare.
 Minciună cât toate zilele de mare,
 Minciuna sparge și case de piatră.

Povestea vorbii.

A fost o 'nsoțire ce trăia 'n iubire,
 În pacc, în tihnă și în mare unire.
 Ei nu știă ceartă vreodată în vieată.
 Ci-și da unul altuia vorbe cu dulceață.
 În scurt, într'atâta trăia acești bine
 Încât de poveste eră la oricine.
 Dracul însă care 'n caznici coada-și vără
 Și face să 'nceapă între ei gâră mără,
 Se silî pe aceștia cu neîncetare
 După a sa voie să-i aducă 'n stare.
 Intinzând el dară cursele lui toate
 Și ca să-i supuie văzând că nu poate
 Caută o babă, auzind că ele
 Îl întrec pe dânsul la drăcii și rele.
 Și-a găsit pe una, Vișana anume,
 Întâia drăcoaică dracilor din lume.
 Se duce la dânsa, pricina îi spune
 Că n'a fost puțință pe ei a supune,
 Zicând: — Și că este un grai de când vacu
 Că-și sparge cu vreme opincile dracu.
 Ia numai privește opincile mele,
 Că se trențuiră în mici peticele,
 Și tot nu pot însă să bag între dânșii
 O intrigă mică și să-mi râzi de dânșii;
 Dacă dar poți face mai mult decât mine
 Arată-ți puterea, te rog fă-mi un bine.
 Ea clăti cu capul și'ntro rânjitură
 Iși arată colții cei pociți din gură,
 Zicând: — Ei copile! Vezi că e pricina,
 Că nu știi pe unde să udă găina.
 Iți trebue încă să înveți la școală,
 Deși ești diavol dar ți-e tigva goală.
 O bătrână astfel cum mă vezi pe mine

Nici la degetu-mi ăl mic nu te pui pe tine.
 Zice el: — Se poate, pe vorba-ți se vede.
 Dar pân' nu văz cu ochii nu-mi vine a crede.
 — Ei bine, dar ce-mi dai? bătrâna întreabă,
 Că pe capul tatii nu mă duc degeabă,
 — Bucuros, răspunde, pe loc voi fi găă
 Să-ți dau o păreche papuci galbeni plată.
 — Nu m'ași fi dus, zise, dar cu aste toate
 Merg ca să vezi numai Vișana ce poate.
 Deci începù baba adese să meargă.
 La acea femeie căscioara să-i spargă.
 Găsi ea mijloace s'o împrietenească
 Cu una cu alta ca să o momească.
 Și pe cum pescarul undița-și întinde
 Și cu râmă înșeală peștele ce-l prinde,
 Așă își întinse planurile sale
 Spre ea ca s'o tragă cu vorbe morale,
 Până când văzù că prinse ea putere
 Și are mijloace ac să bage 'n miere.
 Așă într'o zi începe femeii să zică:
 O! fetica mamii! Cum ești frumoșică,
 Cum îți văz purtarea, cum te văz cinstită
 Și cum ești de blândă, cu firea tihnită,
 Trăiești încai bine și cu bărbătelul?
 Ori ca pisicuța (gâr, mâr) cu cățelul?
 Dar să nu-ți prea pese, că toate-și au leacul,
 Eu am meșteșuguri să 'nblânzesc pe dracul,
 Să ți-l fac să fie blândișor ca mielul
 Și să-l joci cum joacă mâța șoricelul.
 — Nu-mi trebuie mamă, tânăra îi zise,
 Soartea mea un prea bun bărbat îmi trimise,
 Drag mi-a fost și-mi este, el iar mă iubește
 Și ca noi îmi pare că alt nu trăiește.
 De ceva de-l supăr îmi crede, mă iartă,
 Căci mațele în om încă tot se ceartă.

Sunt prea mulțumită cum trăiesc în viață,
 Numai sănătate sfântul să trimeată.
 — Ori și cum, fetico, îi răspunse baba,
 Când îl vei supune, altfel merge treaba,
 Că usturoi dulce și bărbat iar moale
 Nu se poate 'n lume, el nu poartă poale.
 Cât de bun să-ți pară tot el ciocan este,
 C'așa li-e ursita bietelor neveste.
 N'ai să-ți deschizi gura să-i dai vr'o poruncă
 Că 'ndată asupra-ți ura își aruncă:
 Numai a lui vorbă în seamă să se ție,
 El ca untdelemnul d'asupra să fie.
 Să-ți fac eu un lucru, ascultă la mine,
 Să trăiești cu dânsul încă și mai bine.
 Il îmbrobodești, știi, chiar ca p'o muiere,
 Li pui în cap țestul și rabdă 'n tăcere.
 Tânăra aceste auzind se pleacă,
 Și-ascultați pe baba, ce-o 'nvăță să-i facă:
 — Na ăst briciu, îi zice, că-i vrăjit de mine,
 Și la prânz bărbatu-ți acasă când vine
 Și când după masă o vrea să se culce,
 Tu dute la dânsul cu firea-ți cea dulce,
 Prefă-te că îl ei, în cap a-i ucide
 Și când vezi c'adoarme și ochii închide
 Atunci scoate briciul (vai ce amăgire!)
 Și cruciș din păru-i taie patru fire,
 Și mai cătră seară firele acele
 Mi le vei da mie să le pui la stele;
 Apoi să vezi viață, să vezi fericire,
 Să vezi trai atuncea și să vezi unire!
 Proasta tinerică briciul în sân bagă,
 Dorind să se facă soțului mai dragă.
 Baba d'altă parte la bărbatu-i merge,
 Din ochi îi clipește, îl mișcă de haină,
 Se face că are să-i spuie o taină

El vrând iar să afle ce o să-i vorbească
 Se puse să-i spuie și ea să-i șoptească.
 Zicând: — Dragul mării, of! ce te așteaptă!
 Ce nenorocire ți s'a pus în faptă!
 Soția ta astăzi, perechea-ți iubită
 O să te răpuie cu moarte cumplită,
 Că ea cu un tânăr are înclinare,
 Pe care-l iubește mai de mult îmi pare
 Și el un briciu dându-i o învăță dușmanul
 Ca să-ți taie capul, astfel dându-i planul:
 Astăzi când vei merge să prânzești acasă
 O să ia să-ți cate în cap, după masă
 Și viindu-i bine mâna o să-și puie
 Ca să-ți taie gâtul și să te răpuie,
 Și dac'a mea vorbă necrezută-ți pare
 Prefă-te că nu știi de nici o urmare,
 Și-i vedeă cu ochii gândul cum îi este,
 Să zici bogdaproste că îți dedei veste.
 Omul cum aude, speriat peste fire,
 Stă la îndoială și'n nedomirire,
 Se muncea cu gândul cum a lui soție
 Intr'atât tirană-i asupra-i să fie!
 Și cum să'ndrăsnească la o așa faptă
 Cu totu'npotrivă și neînțeleaptă!
 — Nu gândește urma nu gândește răul!
 Și acel ibovnic al ei, nătărăul,
 Cum putu s'o'nvețe ca să mă omoare!
 Nu știe că-i ocnă și spânzurătoare?
 Și ea ticăloasa nu putea să-mi spuie,
 Căci dragoste'n silă nici odată nu e.
 Să-mi fi zis: — Eu frate mă duc dela tine,
 Că nu ești pe gustu-mi, n'ai nimic cu mine.
 Și-i dam voie însumi să meargă în pace,
 Cu el să trăiască pe unde îi place.
 Pe semne păcatul și așa îi trage

Amândoi vieața în nevoi să-și bage.
 Ce zic nici eu nu știu, așa e se vede,
 «Vorba de rău omul prea lesne o crede».
 Deci dar mă voiu duce și mă voiu preface
 Că nu știu nimica, ca să văz ce face,
 Judecând acestea se duse acasă,
 Ca și altă dată se puse la masă.
 Mâncând în tăcere și'ntristat cu totul,
 Se dete p'o perină rezimându-și cotul,
 De necaz și ciudă foc ieșea dintr'ânsul,
 Iată și nevasta veni lângă dânsul.
 Li aplecă însași capul pe genunche:
 — Stăi să văz, zicându-i, ai vreun păduche?
 Așa el se lasă să vază ce-o face
 Și ca și când adoarme mijind se preface.
 Ea atuncea briciul încet din sân scoate
 Ș'asupra-și pornește urgiile toate.
 Că el cum o vede, în picioare sare,
 Li ia din mâni briciul zicând cu strigare:
 — Tirană muiere, ăsta-ți este dorul!
 Asta-ți e credința, ăsta-ți-e amorul!
 Asta-ți-e virtutea cea nelegiuită!
 Asta-ți-e morala cea afurisită!
 Cum din cer nu cade fulger să te arză,
 Să te mistuiască, trăsnet să te piarză,
 Cum nu se despică locul ce te ține
 Și să te înghiță de vie pe tine?
 Fugi! Piei, nemilostivo! Nu-mi stă înainte,
 Nu 'ncape 'ndreptarea nu ascult cuvinte
 Du-te de trăiește cu cine îți place.
 Dintr'această clipă pleacă d'aci, drace.
 Că mi-ai voit răul nu-ți fac răsplătire,
 Bogdaproste babii că mi-a dat de știre!
 Ar fi vrut săraca să-l încredințeze,
 Dar cine-i da pas ei ca să se'ndrepteze

Geaba ea acuma făcă jurăminte,
 Că cutare babă a scos-o din minte.
 Și-a pierdut credința ca și Eva raiul
 Și ca până'ăcea nu le-au mai fost traiul,
 Care săvârșire văzându-o dracul
 S'a speriat cu totul de babă săracul!
 Atât îi fu frica de acea bătrână
 Încât nici papucii nu-i dete în mână,
 Ci-i le întinse c'o prăjină lungă,
 Ca nici răsufare-i la el să ajungă
 Și ca de-o aspidă să se otrăvească,
 Să-l facă în lume să se pedepsească.
 Iată dar minciuna ce face în lume,
 De-a cării pricină istorii sunt sume.

Despre năravuri rele.

Cu șchiopu'ntr'un loc de șezi,
 Te înveți să șchiopătezi. — Și
 Cineva când locuiește
 Cu măgarul cel trândav,
 Ori păr din el se lipește
 Ori că vreun alt nărav. — Și
 Cu păcurarul când trăiești
 Trebuie să se mânjești. — Și
 Năravu 'nrădăcinat
 Nu poate fi vindecat. — Pentrucă,
 Cine orice învață
 Nu uită în vieață. — Fiecare zice că
 Buba cap nu face
 Până nu se coace. — Și
 Rana dacă se deschide
 Anevoe se închide. -- Și de mulțori
 Din zgăibulița cea mică
 Bubă mare se ardică. — Totdeauna

Foc după foc, rău după rău, — Dar încă
 Toate tot după neam merg,
 La tulpina lor alerg.
 Din rădăcina cea rea
 Odrăsește smicea rea. — Mulți zic,
 Meserie are bună:
 Însă ea nu schimbă firea
 Nici stârpește nărvirea. — Pentrucă,
 Pomul lesne se'ndreptează,
 De mic pân'să 'ncovoiază. — Căci orice
 Când odată se strâmbează
 Anevoe se'ndreptează. — Și
 Firele când se'ncurcă
 Anevoe se descurcă, — De aceia
 Dă-i să nu se nărăvească,
 Nu-l lăsă să se sfințească. — Că
 Pământul până nu-l calcă
 Oale nu poate să-l facă. — Și
 Copilul nepedepsit
 Rămâne nepricopsit.

Povestea vorbii.

Povestesc că într'o vreme, dar nu se știe'n ce ani,
 Că'ntr'un oraș oare care ar fi fost niște golani,
 Vagabonzi, crai, haimanale ș'altfel cum vreți să-i
 [numiți.

Oameni fără căpătâie, șarlatani neprocopsiți:
 Erau de aceia carii părinții că îi iubesc
 Li țin tot pe lângă dânșii și la pieptul mummii cresc,
 Lăsându-i într'a lor voie până se fac mari ștregari
 Și-ajung în cele din urmă desfrânaților stegari,
 Că în loc să se apuce de negoț sau meșteșug,
 Ei p'alți asemeni ca dânșii gășind fac prieteșug
 Și apuc prin mahalale împreună înhăitați,

Umblă, miroase pe uliți ca niște înverșunați,
 Orice sboară li se pare că îl vor putea mânca,
 Intind felurite curse în mână a-l apucă,
 Risipesc fără de milă părintescul lor rămas,
 Dau, până numai în piele și în cămașe se lasă,
 Apoi rămâind goi pușcă, ori măcar și îmbrăcați,
 Neavând ce să mai toace, după cum eră 'nvățați,
 Ori se apuc de hoție, ori de înșelătorii
 Și'n cele din urmă intră în ocne și pușcării.
 De astfel de caractere erau și-acești trei golani.
 Marțafoi porniți spre rele și pe față hoțomani,
 A cărora istorie vrem aci s'o povestim,
 Care precum ni se pare, nu strică ca să o știm,
 Că vom vedeà'n haine bune niște oameni îmbrăcați,
 Umblând cu meșteșugire și'nșelând lumea prin piaț.
 Intr'o zi ei se adună și 'ncep a se 'ntrebà
 Cum și ce fel să înșele acum iar pe cineva?
 Așa zice din ei unul: — Eu de pește îngrijesc,
 Al doilea zice iarăș: — Și eu unt-de-lemn gălesc.
 Iar al treilea răspunse: — Dacă este așa, dar,
 Eu trebuie să iau pâne ori cum dela vreun brutar.
 — Dar pentru vin ce vom face? Întrebă unul din ei.
 — N'ai grije, răspunse altul, îți gălesc cât vrei să bei.
 Deci plecând cel pentru pâne și trei parale având,
 Merge la brutar cu ele și le dă 'n mână-i zicând:
 — Poftim aceste parale datoria să-ți plătesc
 Și pentrucă avui credit, îți prea foarte mulțumesc.
 Întrebă brutarul: — Ce fel? Dator când îmi rămăseși.
 — Nu știi alaltăeri (zice) o pâne când îmi dădeși?
 Și asupra-mi neavând parale de tot ca să ți-o
 [plătesc
 Ți-am zis mâne sau poimâne cusurul ți-l îm-
 [plinesc
 Brutarul se gândi'n sine: Ce știi? Poate i-oiu fi dat.
 Și precum se vede treaba nu țiu minte, am uitat.

Dar bravo! om drept săracul, cu frica lui Dumnezeu
O datorie uitată plăti fără să-i cer eu.

După ce dete parale acela, chip a-i plăti
Și puțin încoaci încolò după ce se învârti,
Venì la brutarul iarăși, se făcù a cumpără,
Fără să aibă în pungă măcar o chioară para.
Zice cătră dânsul: — Frate! Eu azi cu graba plecând
Am uitat pe masă punga, niște socoteli făcând,
Ci te rog iarăș fă bine și-mi dă în credit trei pâni,
Și mâne de dimineață îți dau paralele în mâni,
— Bucuros, zise brutarul, mă'ncrez la un om cinstit,
Că văz ceia ce uitasem ai venit și mi-ai plătit.
Așă brutarul se 'nșală cu uneltitul meșteșug,
Nu-i da prin gând că-o să-i joace un astfel de vi-
[cleșug.

Cel cu unt-de-lemnul iară, un mare ulcior luând
Și pe gură un burete înlăuntru lui băgând,
Se duse la băcanie cu dânsul numai decât
Și poruncește să-l umple cu unt-de-lemn până'n gât
După ce-l umple băcanul, el atunci cu grai semeț
Il întrebă ca să-i spuie cum îl vinde, cu ce preț?
— Prețul, răspunse băcanul, chiar să știi și sin-
[gur poți,

Trei lei este ocaua, precum îl vindem la toți.
— Trei lei? acesta îi zice, toarnă-l înapoi, nu-l iau,
Cu așă preț niciodată n'am cumpărat, nici nu-ți dau;
Îți dau doi lei jumătate pe oca de-l dai să-mi spui.
— Nu poci mai jos, îi răspunse, mai bine'napoi îl pui.
Și zicând acestea 'ndată l-a 'ntors cu fundul în sus,
De necaz multe zicându-i înapoi în chiup l-a pus.
Atuncea înșelătorul luând ulciorul s'a 'ntors
Și spărgându-l, din burete destul unt-de-lemn a
[stors.

Al treilea, ca și ceilalți, în pescărie mergând
Și la un loc un crap mare ca de opt oca văzând,

Porunci (ca un om mare) să-l atârne în cântar.
 După ce-l cântări zice: — Acum să faci bine dar,
 Să-mi dai un om să mi-l ducă acasă să-i și plătesc,
 Fiindcă n'am bani la mine atâția câți trebuiesc.
 Pescarul:— Bucuros zice. Și îi dete un fecior,
 Spuind câți lei să-i răspunză, cel gândit de negustor.
 Ducând peștele feciorul și-abià ducându-l de greu.
 Merge după el în curtea unuia arhiereu,
 Și aci 'ntr'un loc oprindu-l îi zise: — Stai puțin
 Să mă duc să spui în casă câți bani să-ți dea pentru el
 Rămâind sluga afară, el intră la arhiereu
 Și zise: — Veni prea sfinte cu un biet frate al meu,
 Să-ți faci pomană cu dânsul vreo moliftă să-i citești.
 Că prea mult se bântuește de supărări diavolești.
 Alte răutăți nu face, nici nu dă cu bolovanî,
 Ci tot vorbește de pește și se ceartă, cere bani.
 Ii zise arhiereul: — Unde e? Adu-l aici.
 Pescarul biet, ca tot prostul, în casă dacă intră,
 De câteva vorbe groase ca să-i zică se păstră,
 Și'ndată: — Părinte! zise, hai mai curând de-mi
 [dați bani.

Că n'o să stau eu aicea să vă aștept zece ani!
 Ți-a spus, peștele cât face? este tocma opt oca,
 Mi-am rupt mâinile cu dânsul, dar erà proaspăt,
 [mișcă.

Cuviosul om crezuse, 'ntr'adevăr e nebun,
 Și chemând doi inși îndată, iau cu sila, jos îl pun,
 Cere 'n grabă un molitfelnic și începe a-i citi,
 Iar pescarul strigà tare peștele a i-l plăti.
 Pe care neascultându-l îl ținură jos mereu
 Până-i citi o grămadă bătrânul arhiereu,
 Apoi afară scoțându-l, el iar bani cerând strigà,
 Iar slugile îi ziseră, să tacă că-l vor legă.
 Atunci pescarul se 'ntoarce la stăpânul său năcăjit
 Și spuse că pentru plată o moliftă i-a citit

A șters-o toți câte unul, pe ușă în grabă eșind,
 L-a lăsat să dibuiască încoaci încolo pășind:
 Intr'acestea iaca vine și stăpânul după el
 Să vadă ce zăbovește și nu vine nici un fel;
 Iar băiatul, care par'că de-a mingea umblă jucând,
 Puse mâna 'n grab pe dânsul, tu, tu! să plătești
 [strigând:

Iar stăpânul său îi trase câteva și îl bătă,
 Zicând: — Eu plătii odată ș'acum o să plătești tu.
 L'această 'nșelătorie celor trei li s'a 'nfundat,
 Că în mâna stăpânirii, prinzându-i legați i-a dat
 Unde și alte multe, cercetând a dovedit
 Și prin judecată dreaptă la ocnă i-a osândit,

* * *

Ce nu ar face crăimea de n'ar fi stăpânitori!
 De n'ar fi temnițe, ocne și n'ar fi pedepsitori!
 De aceia totdeauna trebuie să mulțumim
 Stăpânirii cei înalte cării supuși ne numim:
 Căci prin marea sa 'ngrijire priveghează pentru noi,
 Ne apără, ne ferește ca și păstorul pe oi,
 Care-și îngrădește turma cu câni vioi și 'nvățați,
 Ziua, noaptea s'o păzească de lupii inverșunați.

Despre năravuri rele iarăși.

Năravul din fire n'are lecuire.
 Lupul părul își schimbă dar năravul nu și-l lasă.
 Ce iese din pisică șoareci mănâncă.
 Toate merg după neam.
 Peștele dela cap se împute.
 Poama nu cade departe de tulpina ei.
 Dintr'un răsur ese și trandafir și mărăcine.
 Copilul e ca maimuța: ce vede face.
 Ce a făcut mama și tata o să facă fiul și fata.
 Unde a sărit capra mai presus sare iada.

Prost se naște, prost crește, prost moare.
 Cine fură azi un ou, mâne fură și un bou.
 Cine fură azi un rac, mâne fură și-un gânsac.
 Calul fără căpăstru cade în prăpăstii.
 Unde nu e pisică, șoarecii steag ridică. — Inșă
 Nelegiuitului îi vine de hac necredinciosul.
 Țiganul până nu fură nu se ține om.
 Unde găsește pus rău el pune bine.
 Ovreiul până nu înșeală nu mănâncă.
 Găsește sat fără câni și umblă fără ciomag.
 Iși ia inima în dinți și funia în traistă.
 Nu judecă urma, iasă unde o eși. — Dar
 Este ac și de cojocul lui.
 Rău faci, rău găsești.
 Bătaia e din rai — totdeauna.
 E răsfațat înaintea bății cu câteva palme. — Că
 Unde se găsește frâul se cere și calul.
 Unde se găsește șaua se cere și ipingeaoa — Deși,
 Vinovatul negonit fuge. — Inșă
 Fuge de ploaie și dă de noroae.
 Hoțul fură și jură. — Dar geaba
 Incotr'o șovai tot de belea dai (zisa țiganului). — Că
 De n'ar fi hoții, n'ar fi nici pușcării
 De n'ar fi păgubași n'ar fi nici hoți, adică:
 In putina cu argăseală.

Fovestea vorbii.

O vulpe rău stricătoare
 Ducându-se 'n vânătoare,
 Intâlni în drum pe-o vale
 Pe cumătru lup în cale
 Și-i zise, rânjind măsele:
 — Cale bună cumetrele.
 — Dar încotr'o, până unde?

— Ia până-acî, îi răspunde,
Mă duc pîn'la o vecină
Să'ngrijesc de vreo găină,
Dar tu ce ți-ai lăsat casa?

— Am plecat să dau cu plasa
Colea 'n acea coteneață
Să văz n'oiu vîna vreo rață?
Zise astălaltă iară:

— Aideți împreună dară
Și găini, rațe ori ouă,
Le vom împărți în două.

— Bine haide! Și plecară,
Vînară pe cât vînară
Și dupăce împărțiră
Toate câte le hoțiră,
Cînd cu ele se'ncărcară
Și pe la case-și plecară

Incepură să-și ureze
Sănătoși să ospăteze:

— Noapte bună cumetrele
Ferite-ar sfîntul de rele,

— Iți mulțămesc, cumetriță,
Domnul bine să-ți trimiță,
Ne-am folosit astă-seară,

— Dar unde ne întîlnim iară?

Zise ea: Fără greșală
La puțină'n argăseală.

* * *

Drept este și prea firește
Că hoț cu hoț se'ntâlnește
Mai lesne în pușcărie
Decât în negustorie.
Dar bețiv cu bețiv unde?
Iaca și el ne răspunde:

— Unde-mi toarnă să-mi ud gâtul
 Și îmi mai petrec urâtul.
 Așà și alt prin urmare
 Mai lesne 'ntâlnirea-și are
 Unde-l trage pe el ața
 Ca să-și petreacă viața.

Despre frica lui Dumnezeu.

La orice te vei pricepe
 Te închină și începe.
 Fă orice în legea ta
 Și la alți nu te uită.
 Omul care e stricat
 Nu se teme de păcat.
 Cine înjură de cruce,
 Ca ea o să se usuce.
 Cine legea nu-și cinstește, Library Cluj
 Fără lege se numește.
 Cine 'ntr'altă lege sare,
 Nici un Dumnezeu nu are.
 Omul trebui să cinstească
 Legea lui cea părintească.
 Fiecare cum apucă
 Astfel trebuie s'o ducă.
 Crede'n Domnul cinstind sfinții,
 Cum te-a învățà părinții
 Din cele ce-ți scrie'n carte
 Nu te duce mai departe.
 Fă în vieța ta tot bine
 Chiar și legilor străine,
 Binele de rău te scapă,
 Să-l arunci chiar și în apă.
 Omul de unde nu gândește
 Binele se răsplătește.

Dumnezeu când te ajută,
 Plumbul ți se face plută.
 Când Dumnezeu vrea cu tine
 Și dracul cu colaci vine.
 Munca când ți-o cauți bine
 Și Dumnezeu e cu tine.
 Când se trudește săracul
 Dumnezeu îi umple sacul.
 Cine 'n lene se târăște,
 Dumnezeu îl părăsește.
 Când rogi pe Domnul, muncește,
 Că atunci te miluește.
 Mergi, muncește ca să ai
 Și la un sărac să dai.
 Când dai la cei neavuți,
 Pe Dumnezeu împrumuți.
 În bani nu te gurguiă,
 Că Dumnezeu dă și ia.
 Toată fapta e împrumutată,
 Și cea rea și cea plăcută.
 Astăzi faci rău cuiva, orice,
 Mâne altul ți-l întoarce.
 De faci astăzi cuiva bine,
 Mâine dela altu-ți vine.
 Dumnezeu două scări are,
 Să suie și să coboare.
 Pe săracu'n nevoi crude
 Numai Domnul îl aude.
 Cine pe alții blestemă
 Urgii asupra își chiamă. — Căci,
 Dumnezeu tiran nu este
 Binele la toți voiește. — Ci,
 Roagă-te pentru oricine
 Ca să-ți dea și ție bine.
 Când vreun cuget te'mboldește,

Intâiu la păcat gândește,
Scriptura și sfânta lege
D'andoasele n'o înțelege.

Povestea vorbii.

Mulți dacă aud cuvinte din Scriptură și-alte cărți.
După neroada lor minte le strâmbă în alte părți.
Popa satului odată la biserică 'nvățând,
Și țiganul, cum e dată, cu toți atunci ascultând,
Dacă sfârși cele scrise din învățatura sa,
Ca un duhovnic, mai zise și de ceia cei păsă.
Adică: să îngrijească mic și mare, bun și prost,
Ca să se ispovedească, (fiind atuncea în post).
După vorbele acestea le mai zise la sfârșit:
— Și să știți că iertat este păcatul mărturisit.
Inșă pentru tot păcatu-i zece pomeni de va da
Miluind săraci din satu-i, ori de prin alt undeva.
Așă dar țiganul care în biserică eră
Și această predicare dela preot auzeà,
Gândind, zise întru sine: — Asta nu e lucru greu,
Dacă este așă, bine! împac eu pe Dumnezeu.
Și astfel mergând el face și milostenii și rău.
Că popii așă îi place, gândind în cugetul său.
Apoi făcând el acestea în minte iar i-a venit
Că păcatul iertat este, dacă e mărturisit,
Așă la preot se duce să-și spuie al său păcat,
Și'n mână ceva îi duce din cele ce a furat,
Zicându-i: — Eu, părințele, după cum ai cuvântat,
Am făcut bune și rele și crez că voiu fi ertat.
— Dar ce ai făcut? îi zice preotul la el privind.
Răspunse el: — D'ale scrise pentr'un ca mine
[mișel.
Că d'o face ceva rele, după cum am făcut eu,
Ș'o da pomeni pentru ele, îl iartă și Dumnezeu.

— Dar ce lucru făcuși drace? duhovnicul l'a
[întrebat

Să văz lui Dumnezeu place cele ce tu le-ai
[lucrat?

— Apoi să vezi părințele, îi răspunse el tușind,
Odată în zilele mele, la biserică viind,
Brodii când citeai pe-o carte... — of! Doamne!
[cum îmi plăceai!

Că eu cum stam, de departe am auzit când ziceai:
«Tot păcatul ertat este dacă e mărturisit».

Dupăce ziseși aceste stând puțin iar ai grăit:
«Dar însă să împărțească zece pentru un păcat,
Să dea ca să-l răsplătească și așa va fi iertat».
Eu biet până la acea vreme furam și nu prea
[furam

Că mă temeam de blesteme, să fac pomeni
[nu știam,

Iar de atunci până acuma drept am furat și-am
[hoțit

Și ascultă să ți spui numa ce pomeni am îm-
[părțit:

Acî în sat într'o grădină văzând un pom parguit
Zburai după o albină și sus pe el m'am suit;
Mâncai cât mâncai de foame, și apoi m'am
[apucat

N'am lăsat pe dânsul poame, tot cu traista le-am
[cărat

Și ca vreo zece din ele la unul, alt împărții,
Insumi cu mânil mele, cu care le și hoții,
Ca să-mi mântuesc păcatul, după cum am auzit,
Și apoi mergând făcui altul și iarăși am împărțit.
Popa făcându-și răbdare, după cum și trebuia,
li zise blând: — Spune-mi care? El însă cam
[șovăia.

Văzând însă că nu-l lasă și să spuie îl sileă.

Răspunse: — Apoi îmi pasă, să nu dau de vreo
[belea.

Popa zice: — Nu te teme, eu nu sunt judecător,
Ci Dumnezeu după vreme îți va fi răsplătitor.
De aceia spune toate, de vrei de păcat să scapi,
Ca să văz eu de se poate în iad în munci să
[nu încapi

Apoi zise: — Părințele găsii un bou rătăcit
Și văzându-l bun la piele, l-am tăiat și l-am
[belit:

Carnea o făcui parale la alt sat dacă trecui,
Ca stăpân pe ale sale pielea opinci o făcui,
Și zece părechi din ele am luat, am numărat
Mai slabe, mai subțirele și de pomană le-am dat,
— Proclate, popa îi zice, of! vai de sufletul tău!
Că învățăturile scrise le-ai tălmăcit așa rău.

Ce ai socotit țigane, pe Dumnezeu să amăgești?
Amar de tine, sârmane! Uadul o să moștenești,
Pentru una să dai zece ai uneltit meșteșug!
Dar să știi că nu se trece la Dumnezeu viclesug.
De vrei să furi cuiva bunul trebuiă să înțelegi
Să dai zece pentru unul, nu opinci ci boi în-
[tregi.

Asta-mi eră învățătura în biserică atunci,
Aste mi le-a rostit gura ca să vă feresc de munci.
N'am zis să furi, să faci rele și pomeni să im-
[părțești,

Ci să te ferești de ele, să nu le obicinuiеști
Cu astfel de datorie să nu te însărcinezi,
Că lesne nu o să-ți fie păcatul să-ți ușurezi.
— O vai de mine, săracul! zise el dându-și în cap,
Cât de rău mi-a șoptit dracul în mâna lui ca
[să încap

Eu când le făceam acestea gândeam că mă fo-
[lōseă,

Dar acum văz fără veste eșind altfel la vopsea.
Sunt rătăcit, părințele, învață-mă ce să fac.

Că pentru faptele rele n'am ce să dau, sunt
[sărac.

Dă-mi un canon cum îți place și eu să mă po-
[căiesc,

Că doar îl voiu putea face de iad să mă mântuiesc.

— Fătul meu! preotul zise, canonul l-ai auzit,
Pe când citeam cele scrise și tu altfel l-ai sucit.

Dar canoanele mai grele alți ți-le vor da, nu eu,

Că oricine face rele îl dă în cap Dumnezeu,

Stăpânirea temniți are, cum și ocne pentru hoți,

Pe lângă bătaia mare ce-o dă drept canon la toți.

Despre frica lui Dumnezeu iarăși.

Ochiul lui Dumnezeu nu doarme.

Dumnezeu nu răsplătește ca dușmanul, ci go-
[nește cu anul.

Pe omul rău îl însemnează Dumnezeu.

Păcatul își caută vinovatul.

De aceia nu ascultă la cari zic:

Păcatul nu e cât mânzatul, ca să-l văză tot sa-
[tul. — Și

Cine crede în cruce ca crucea se usucă. — Sau

De ce să-mi plec capul sănătos la evanghelie. —
[Sau

Nici să văz vreodată drac, nici cruce de el
[să-mi fac. — Ci,

De oameni răi să te închini și să fugi ca dracul
[de tămâie.

Fă-ți cruce mare pe sân, că dracul este bătrân.

Dracul nu are treabă nici nu șade degeabă.

Dracul nu face punți și biserici, ci întinde curse
[și piedeci.

Omul are și moarte și viață.

Moartea nu vine când o chiemi, ci te ia când
[nu te temi. Dar

Păcatul mărturisit este iertat. —

Nu linge unde-ai scuipat.

Fă ce îți zice popa și nu face ce face el. — Căci

Se întâmplă să cază în cursă și cine învață să
[te păzești de dânsa.

Unde e înțelepciune scurtă și nebunie multă.

Vulpea cât e de vicleană și de multeori cade
[în cursă cu toate picioarele ei.

Calul de e cu patru picioare și tot se poticnește.

Nimenea nu e ușă de biserică.

Cine este sfânt, pe așternut moale nu doarme. - Dar

Cine nu roagă pe Dumnezeu?

Nimenea nu zice: — Ia-mi Doamne, ci: — Dă-mi

[Doamne. — Inșă

Rugăciunea omului beat Dumnezeu nu o pri-
[mește.

În loc de dobândă se pomenește cu osândă. —

[Și-apoi
Pe lângă lemnul uscat arde și cel verde.

Povestea vorbii.

Doi cu picioare oloage mergând ș'ajungând un
[deal,

Unu începù să se roage când se odihneà supt
[mal:

— Doamne, dacă ai putere să faci minuni din cer,

Implinește a mea vrere la păsul meu ce îți cer:

Sloboade de sus acuma înaintea mea un cal

Să'ncalec pe dânsul numa până voi sui ăst deal.

Celălalt începù să zică: — Ce spui, prietenul meu?

Nu îți este ție frică că mâinii pe Dumnezeu?

Vai! Nu îndrăsnî frăţioare astfel de vorbă să zici,
 Vr'un trăsnet. să nu pogoare să ne omoare aici.
 Tocmai când vorbeau astea d'odată s'au pomenit
 Că'n spate-le fără veste un înarmat a venit,
 P'o iapă slabă călare, cu'n mânz bolnav după ea
 Şi îi sili ca'n spinare pe bolnavul mânz să-l ia,
 Dând cu un biciu ca mai tare să-l puie pe acel deal;
 Şi aşà în loc de călare, ruga-l făcù pe el cal.

Despre prostie.

Prostia şi nerozia
 Se rudesc cu nebunia.
 Prost din prost care se naşte
 E ca vita, doar nu paşte,
 Prost trăeşte, fără nume,
 Prost să duce şi din lume. — Căci
 Din ori şi ce lemn îţi place
 Fluier nu se poate face. — Spre pildă:
 Fă om dintr'un lemn de tei
 Şi îl botează Matei. — Proştul zice:
 Tot, tot am numai o minte,
 De vară întâiu să-mi fie.
 Ori de iarnă? (ce prostie)!
 Proştul uită din natură
 Dela mână pân' la gură. — Zic unii:
 Prea e tânăr, n'are minte,
 I-o creşte d'aci 'nainte. — Şi
 E tânăr şi s'o mai face
 Tigva de i-se va coace. — Proştul,
 Pune-l să stea să-ţi vorbească
 De vrei să te păcălească. — Căci,
 Ori gura ori văgăuna
 Proştului este tot una. — El
 Umblă ca să prinză roiul

Și-și întoarce înapoiul. — Și
 Cată traistă să găsească
 Vrând dāsagii să-și golească. — Și
 Vrea să umple 'n puț găleata
 Cu gura neastupată. — Și
 Se căsnește d'adineaură
 Să facă în nisip gaură. — El
 Nu știe unde-l mănâncă
 Și zice: — Scarpină încă. — Proștul,
 Il mănâncă în altă parte
 Proștul, cât să-i dai bătaie
 Face capul cât îl taie. — De aceia,
 Nu mai umblă să dai lege.
 La ușa surdului
 Ori bate dacă îți pasă,
 Ori mai bine fugi, te lasă. — Proștul
 Să cumpere carne merge
 Și pecea vacii alege. — Acum
 A pornit în cale lungă
 Și va 'ndată să ajungă. — Și
 Ca să scutească din cale
 De cu seară a plecat
 Și în tindă s'a culcat. — Proștul este ca
 Orbul când dă de părete
 Tocmai aci socotește
 Că acum se isprăvește. — Sau
 Tocmai când s'a repezit
 Și lumea s'a isprăvit. — Proștul este:
 Ține capra și-l împunge
 Iar altul stă și o mulge. — Adică,
 El poartă ponosul
 Și altul roade osul. — Căci
 Cine nu se află la nunta-i acasă
 Atunci altu'n locu-i joacă cu mireasa. —
 [Și apoi

Lumea prin târg o vorbește
 Și el taină o gândește. — Prostul își zice
 [singur:

Și altul are cap, da,
 Dar ca al meu ba ba ba! — Sau cum a
 [zis una:

Cap d'avea, n'avea, el știe,
 Dar și-a cumpărat tichie.

Povestea vorbii.

Trei feciori mergând p'o vale
 Și zărind un urs în cale
 Când suiă cu grozăvie
 Și intră în vizunie,
 Zise unul: — Ai să-l prindem
 Și la vr'un țigan să-l vindem.
 Altul a zis: — Cum se poate
 Din vizunia-i a-l scoate?
 — Iaca cum, altul iar zise
 Și îndată se descinse.
 Dați brăele fiecare
 Să facem un lung și mare,
 Și legându-mă pe mine
 Cu el de picioare bine,
 Să țineți strâns cu tărie
 Când voiu intră 'n vizunie,
 Și-apucând pe urs d'odată,
 Să mă trageți voi îndată,
 Și apoi deaci scoțându-l
 Facem cu el ce ne-e gândul.
 Astfel dacă sfătuiră
 Brăele își înădiră,
 De picioare îl legară.
 Și'n vizunie 'l băgară.

Când vrî mîna să întinză
 Pe urs de urechi să-l prinză,
 Ursul de cap îl apucă
 Și cu totul îl îmbucă;
 El strigînd într'a sa ghiară
 Ceilalți cum l-a tras afară,
 Stau se uită cu mirare
 Văzîndu-l că cap nu are,
 Se întreb zicînd: — Frățioare
 Avutu-au Vlad cap oare?
 Unul zise: — Nu țin minte,
 Altul iar alte cuvinte,
 Și nedomiriți l-aceasta
 Au mers să 'ntrebe nevasta.
 Așa ei pe mortul lasă
 Și mergînd la ea acasă,
 O 'ntrebă: — Stano, ia ne spune,
 Că vrem să știm o minune,
 Bărbatul tău ce fel fusese,
 Acum cu noi când se duse,
 Avea cap ca fiecare
 Ori nu, că tu știi mai bine?
 Ea gîndind puțin în sine,
 Le rîspunse: — Nu știu bine,
 Dar la Paști îmi par' și mie
 Că și-a cumpărat tichie.

Povestea vorbii.

Un neghiob cu totu 'n vremea mai de multă
 Ca să-și ia nevestă făcînd și el nuntă
 De masă, bucate, în gînd îi venise,
 Dar cu ce să fiarbă de loc nu 'ngrijise.
 Socrul, ca și dînsul, văzînd că nu-s lemne
 Aleargă la horă pe tineri să 'ndemne,
 Strigînd: — Cine este mai voinic de ducă?

Să meargă îndată lemne să aducă.

Ginerele sare, ia car și secure:

— Mă duc eu, răspunde și pleacă 'n pădure.

Ajungând se uită la un copac mare...

— Să-l duc întreg, zice, ce de mai haz are!

I-ași face îndată pe toți ca să-mi zică:

— Hop odată mare! Ce mai ginerică!

Dar numai el singur în car cum să-l suie?

Și-i veni'n gând carul alături să-l puie,

Că tăind să-l culce drept în car să cază

Și așa să-l ducă nuntașii să-l vază.

Făcând dar el astfel și tăind stejarul

Cum căzù, îndată îi turti jos carul.

Acum ce să facă? fluieră, privește,

Și'ntr'o parte ș'alta stă și să sucește!

Văzând că nu-s boii să-i caute pleacă,

Cu securea'n umăr și cu hârca seacă.

Și ne mai găsindu-i că i-a pierdut crede,

Iacă și'ntr'o baltă niște rațe vede.

Nu-i veneà prin minte că o să mai pață,

Asvârli securea să dea într'o rață.

Nu înemerește, rațele sbor, scapă

Și securea cade bândâbâc în apă.

Pe loc se desbracă, se aruncă 'n baltă,

Negândind nerodu c'o să pață ș'alta,

Pe când el cu totul se da'n afundare

Să scoată securea din apa cea mare,

Vine oarecine pe ascuns în taină,

Și-l fură de-l lasă fără nici o haină.

După ce rămase gol numai în piele,

Privind împrejur și văzù floricele.

S'a pus să culeagă zicându-și: — Nu-mi pasă,

Cu mânil goale tot nu merg acasă.

Și-așa numa'n piele se duse cu ele,

În loc de surcele ducând floricele.

Biblioteca Poporală a Asociațiunii

cuprinde în anul 1914 următoarele broșuri :

În Ianuarie Nr. 34 *Povestea unei coroane de oțel*, de George Coșbuc. Povestire din războiul României pentru neatârănare.

În Februarie Nr. 35 *Popa Tanda*, de Ioan Slavici. Povestire din viața poporului.

În Martie Nr. 36 *Emigrarea în America*, de unul care a fost acolo.

În Aprilie Nr. 37 *Dela sate*, de Ioan Agârbiceanu.

În Mai Nr. 38 *Sfaturi pentru popor*, de N. Iosif, cu învățături pentru lucrările economice.

În Iunie Nr. 39 *Pavel Cătană*, tălmăcire din limba cehă, de Dr. I. U. Iarnik, profesor în Praga.

În Septembrie Nr. 40 *Boalele lipicioase*, de Dr. I. Chitul.

În Octombrie Nr. 41 *Povestiri din viața țăranilor*, cartea a III-a de Ioan Pop Reteganul.

În Noembrie Nr. 42 *Povestea vorbii*, de Anton Pann. Cartea I.

În Decembrie Nr. 43 *Povestea vorbii*, de Anton Pann. Cartea II. și Nr. 44 *Calendarul Asociațiunii* pe anul 1915, întocmit de Nicolae Iosif.

